

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Joop Nijssen

T 0031 70 348 4858
DIE-BNC@minbuza.nl

Onze Referentie

DIE-BNC-011/13

Bijlage(n)

fichedocument

Datum 11 januari 2013
Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij zeven fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

- Fiche 1: Aanpassing van verordening consortia voor Europese onderzoeksinfrastructuren (ERIC verordening)
- Fiche 2: Mededeling misleidende marketingpraktijken
- Fiche 3: Besluit zevende milieuactieprogramma
- Fiche 4: Richtlijn toegankelijkheid overheidswebsites
- Fiche 5: Mededeling actieplan en aanbevelingen belastingfraude en -ontwijking
- Fiche 6: Wijziging procedureverordening staatssteun
- Fiche 7: Wijziging machtigingsverordening staatssteun

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Frans Timmermans

Fiche 1: Aanpassing van Verordening Consortia voor Europese onderzoeksinfrastructuren (ERIC Verordening)

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 723/2009 van de Raad betreffende een communautair rechtskader voor een Consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC)

Datum ontvangst Commissiedocument

3 december 2012

Nr. Commissiedocument

COM(2012) 682

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202206

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad

Raad voor het Concurrentievermogen.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikelen 187 en 188 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

De Raad stelt, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, de in artikel 187 bedoelde voorzieningen vast. De Raad stemt met gekwalificeerde meerderheid.

c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

Het voorstel brengt geen wijziging in de gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen.

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel tot aanpassing van de ERIC Verordening neemt belemmeringen weg die geassocieerde landen er van weerhouden om Europese onderzoeksinfrastructuren (*European Research Infrastructure Consortium*: ERIC) op te richten of daaraan deel te nemen. Concrete aanleiding voor de aanpassing is de wens van het geassocieerde land Noorwegen om op te treden als gastland van een aantal ERIC's. Bepaald wordt dat de stemverhouding in een ERIC een weerspiegeling kan zijn van de investeringen die in een ERIC worden gedaan door de lidstaten en geassocieerde landen gezamenlijk. Nu ligt de meerderheid altijd bij de lidstaten. Verder wordt voorgesteld dat voor de oprichting van een ERIC niet langer minimaal drie lidstaten zijn vereist maar minimaal een lidstaat met ten minste twee andere lidstaten of geassocieerde landen.

De bevoegdheid wordt ontleend aan de artikelen 187 en 188 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Het subsidiariteits- en proportionaliteits oordeel is positief.

Geassocieerde landen gaan, dankzij deze aanpassing, actief participeren en investeren in Europese onderzoeksinfrastructuren.

Nederland treedt nu op als gastland van twee ERICs (Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN) en Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)) en leidt de besprekingen voor de oprichting van nog twee ERICs (European Advanced Translational Research Infrastructure in Medicine (EATRIS) en Joint Institute for VLBI in Europe, (JIVE)) De huidige bepalingen over de positie van geassocieerde landen is daarbij een daadwerkelijk probleem gebleken. Nederland staat daarom positief tegenover de voorgestelde wijzigingen.

3. Samenvatting voorstel

Met Verordening (EG) nr. 723/2009 is een rechtskader vastgesteld met de voorschriften en procedures voor de oprichting van een consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC). Doel van de verordening is om de oprichting van Europese onderzoeksinfrastructuren te vergemakkelijken door naast een omslachtige oprichting bij verdrag een alternatief rechtskader aan te bieden. Van een ERIC kunnen alleen lidstaten, geassocieerde landen, derde landen die geen geassocieerd land zijn en intergouvernementele organisaties lid worden.

Geassocieerde landen spelen een wezenlijke rol bij de oprichting van een ERIC, hetzij als gastland hetzij als deelnemer. Gebleken is dat de ERIC Verordening obstakels bevat die het oprichten van of deelnemen van geassocieerde landen aan een ERIC belemmeren. Vooral de bepaling dat de meerderheid van de stemmen altijd bij de deelnemende lidstaten dient te liggen, geeft geen goede

weerspiegeling van de financiële bijdragen die geassocieerde landen geven¹. Ook de voorwaarde dat voor de oprichting altijd minimaal drie lidstaten nodig zijn, wrikt wanneer een geassocieerd land het initiatief tot oprichting van een ERIC neemt.

Concrete aanleiding voor de aanpassing is de wens van Noorwegen om op te treden als gastland van een aantal ERIC's en de bereidheid om daarbij een zeer substantieel deel van de kosten voor zijn rekening te nemen.

Met het voorstel tot aanpassing van de ERIC Verordening komt de meerderheid van de stemmen voortaan toe aan de lidstaten en geassocieerde landen gezamenlijk. Ook kan een verzoek tot oprichting voortaan worden gedaan door één lidstaat samen met tenminste twee andere lidstaten of geassocieerde landen.

De effectbeoordeling die door de Commissie werd uitgevoerd bij de vaststelling van de ERIC-Verordening wordt door de nu voorgestelde wijziging niet gewijzigd. Om die reden is geen nieuw impact assessment uitgevoerd.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De bevoegdheid wordt ontleend aan de artikelen 187 en 188 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Nederland kan zich vinden in deze grondslag.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Het subsidiariteits oordeel is positief. De oprichting van een consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC) is grensoverschrijdend en geeft de mogelijkheid tot een Europees alternatief rechtskader. Ook het proportionaliteitsoordeel is positief. De voorgestelde wijziging nemen belemmeringen weg voor geassocieerde landen, waardoor de Europese regeldruk afneemt.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Het voorstel brengt geen wijziging in de gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Geen

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Positief: toetreding van geassocieerde landen tot ERIC betekent dat de contributie van Nederland kan dalen.

---

¹ De lidstaten hebben nu altijd minimaal 51% procent van de stemmen ook als hun financiële bijdrage lager is dan die van de geassocieerde landen. Die 51% meerderheid van de lidstaten blijft wel behouden als het gaat om voorstellen tot aanpassing van de statuten van een ERIC die is gevestigd in een van de lidstaten.

Indien er toch sprake zou zijn van kosten voor Nederland, dan zullen de bestaande begrotingsregels in acht worden genomen en staat voor het Rijk centraal dat de beleidsverantwoordelijke departementen de financiële gevolgen moeten opvangen binnen de eigen begroting, conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Positief: investeringen van geassocieerde landen in ERIC kunnen leiden tot opdrachten voor het bedrijfsleven.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Positief: Voor ERIC waarvoor Nederland als gastland wil optreden hoeft minder moeite te worden gedaan om geassocieerde landen te bewegen om lid te worden.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Er zijn geen gevolgen voor regelgeving of sanctioneringbeleid.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Er is geen implementatietermijn.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

De ERIC Verordening voorziet al in een evaluatiebepaling.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Geen gevolgen.

b) Handhaafbaarheid

Geen gevolgen.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

9. Nederlandse positie

Voor het oprichten van Europese onderzoeksinfrastructuren is het van belang dat zoveel mogelijk landen kunnen deelnemen. Dit bevordert de wetenschappelijke samenwerking en ontwikkeling van de Europese onderzoeksruimte. Deelname van zoveel mogelijk landen vergroot de investeringen in de onderzoeksinfrastructuur en doet de financiële contributie voor Nederland dalen. Investeringen van geassocieerde landen kunnen leiden tot opdrachten voor het bedrijfsleven.

Nederland ervaart als gastland zelf de nadelen van de belemmeringen die geassocieerde landen er van weerhouden om lid te worden. De huidige geringe bereidheid van geassocieerde landen om als gastland van een ERIC op te treden betekent meer druk op lidstaten om zelf deze faciliteiten op te richten.

Nederland hoeft ten aanzien van de ERICs waarvoor wij als gastland willen optreden niet te vrezen voor concurrentie van geassocieerde landen (wij zijn niet met geassocieerde landen in de race ten aanzien van het hosten van specifieke ERICs).

Nederland acht het voorstel derhalve wenselijk en opportuun.

Fiche 2: mededeling misleidende marketingpraktijken

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, inzake:

- het beschermen van ondernemingen tegen misleidende marketingpraktijken en zorgen voor doeltreffende handhaving; en
- de toekomstige herziening van Richtlijn 2006/114/EG inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame

Datum ontvangst Commissiedocument

27 november 2012

Nr. Commissiedocument

COM (2012) 702

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202148

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

2. Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, in nauwe samenwerking met ministerie van Veiligheid en Justitie

3. Essentie voorstel

Aanleiding tot de mededeling is het volgende. In haar evaluatie van de Small Business Act kondigde de Commissie aan, de werking van de bestaande regels inzake misleidende marketingpraktijken opnieuw te zullen beoordelen. De Commissie heeft daartoe in 2011 een publieke raadpleging gehouden en in een vragenlijst de lidstaten gevraagd om gedetailleerde informatie over de bescherming van bedrijven tegen misleidende marketingpraktijken.

In de mededeling noemt de EC een aantal mogelijke maatregelen om ondernemingen in de 'business to business' (B2B)-relatie beter te beschermen. De volgende maatregelen worden voorgesteld:

- het per direct oprichten van een ad hoc netwerk van autoriteiten om de handhaving van de richtlijn inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame (vooralsnog binnen de bestaande bepalingen) te intensiveren en informatie te delen;

- het indienen van een wetgevingsvoorstel om ondernemingen beter te beschermen tegen (grensoverschrijdende) misleidende marketingpraktijken. Dit voorstel, tot wijziging van de bestaande richtlijn misleidende reclame en vergelijkende reclame, zal zowel materiële bepalingen als procedureregels omvatten. Blijkens de mededeling zal het richtlijnvoorstel als materiële bepaling in elk geval inhouden: een nieuwe, ruimere definitie van het begrip 'misleidende marketingpraktijken' waardoor een rechtsgrond wordt gevormd voor handhaving. In een aantal lidstaten zijn thans door de overheid geen organen aangewezen die door middel van sancties kunnen optreden tegen dergelijke praktijken in B2B handelsbetrekkingen. Ook in Nederland zijn er door de overheid geen sanctionerende instanties aangewezen; wel is er zelfregulering in de vorm van de Reclame Code Commissie.

Wat betreft procedureregels noemt de mededeling: het vergroten van de doeltreffende samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten door middel van het invoeren van een samenwerkingsprocedure voor handhaving. Deze samenwerkingsprocedure zal in elk geval een verplichting tot wederzijdse bijstand inhouden. Ook moet elk van de lidstaten aanwijzen welke autoriteit – naar keuze een reeds bestaand orgaan dan wel een op te richten orgaan - ambtshalve kan optreden ter handhaving van de richtlijn.

- het in het kader van bovenbedoeld wetgevingsvoorstel opstellen van een zwarte lijst van misleidende marketingpraktijken die uitdrukkelijk worden verboden, gericht op de schadelijkste vormen van oplichting in B2B-betrekkingen. Doel van zo'n lijst, in aanvulling op de algemene bepalingen die de richtlijn moet gaan bieden, is het vergroten van de rechtszekerheid en de bescherming van ondernemingen;

- het invoeren van doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties voor inbreuken op nationale bepalingen die op grond van de richtlijn zijn vastgesteld;

- het op basis van jurisprudentie van het Hof nader bezien van de reikwijdte van de definitie van 'vergelijkende reclame'.

4. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling: De richtlijn inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame is gebaseerd op artikel 114 VWEU (harmonisatie ten behoeve van de interne markt). De interne markt is een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten.

Subsidiariteit: Gegeven het grensoverschrijdende karakter van de betreffende vormen van misleidende praktijken - partijen die deze activiteiten ontplooiën werken bij voorkeur vanuit landen waar hun handelen niet verboden is - is aanpak op communautair niveau en grensoverschrijdende samenwerking noodzakelijk voor een effectieve aanpak. De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit van de mededeling is derhalve positief. Daarmee wordt uiteraard niet vooruitgelopen op het uiteindelijke subsidiariteitsoordeel over de uit deze mededeling voortvloeiende wetgevende voorstellen.

Proportionaliteit: De mededeling laat aan de lidstaten de ruimte om te kiezen voor het oprichten van een nieuw handhavingsorgaan dan wel attributie van additionele taken aan een bestaand orgaan. De Commissie streeft dus niet naar maximum-harmonisatie. Dat is overeenkomstig de Nederlandse voorkeur ter zake, die primair gericht is op het vergroten van mogelijkheden voor zelfredzaamheid van bedrijven.

In paragraaf 3.1 van de mededeling wordt een aantal veel voorkomende misleidende marketingpraktijken genoemd waaronder misleidende gegevensbankdiensten, misleidende betalingsformulieren, (misleidende) aanbiedingen om internetnamen of merkbescherming uit te breiden. Het Nederlandse rechtstelsel gaat uit van contractsvrijheid: het is aan marktpartijen om te bepalen al dan niet met elkaar in zee te gaan. Ook is het aan marktpartijen zelf om gebruik te maken van de bestaande rechtsmiddelen, zoals het instellen van een civielrechtelijke actie bij de rechter. Een soortgelijke opzet als de richtlijn oneerlijke handelspraktijken, waarin een lijst van verboden handelspraktijken is opgenomen, zou een mogelijkheid kunnen zijn (zie ook de brief over acquisitiefraude, Kamerstukken 2011-12, 33 233, nr. 4). Wel dient een aantal randvoorwaarden in acht te worden genomen, bijvoorbeeld die ten aanzien van misleidende en vergelijkende reclame. De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit van de mededeling is op basis van het bovenstaande positief, met dien verstande dat de nadruk voor Nederland moet blijven liggen op middelen tot bevordering van zelfredzaamheid en niet in eerste instantie op handhaving van overheidswege. Daarmee wordt uiteraard niet vooruitgelopen op het uiteindelijke proportionaliteitsoordeel over de uit deze mededeling voortvloeiende wetgevende voorstellen.

Administratieve lasten voor bedrijven:

De voorstellen hebben vooral betrekking op het verbieden van ongewenste praktijken en handhaving van deze verboden. Er is geen sprake van additionele voorschriften, zoals informatieverplichtingen, waaraan bedrijven moeten voldoen en de voorstellen leiden daarom niet tot administratieve lasten.

Bestuurlijke lasten:

Indien, zoals in de mededeling voorgesteld, elk van de lidstaten een autoriteit moet aanwijzen die zal worden belast met toezicht en handhaving op het gebied van B2B-marketing, zal daarvoor additionele

menskracht nodig zijn. De omvang daarvan valt slechts vergelijkenderwijs in te schatten, bijvoorbeeld op basis van de menskracht die thans gemoeid is met de handhaving van het verbod op oneerlijke handelspraktijken. Eventuele budgettaire gevolgen zullen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e)) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

5. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland ondersteunt op hoofdlijnen de voorstellen, met dien verstande dat Nederland graag meer nadruk zou zien op zelfredzaamheid van bedrijven en de daarvoor benodigde wettelijke bepalingen dan op actieve handhaving. Het is aan marktpartijen zelf om gebruik te maken van de bestaande rechtsmiddelen, zoals het instellen van een civielrechtelijke actie bij de rechter. Een soortgelijke opzet als de richtlijn oneerlijke handelspraktijken, waarin een lijst van verboden handelspraktijken is opgenomen, zou een mogelijkheid kunnen zijn (zie ook de brief over acquisitiefraude, Kamerstukken 2011-12, 33 233, nr. 4).

Daarnaast zou de Commissie de mogelijkheid kunnen verkennen om in de richtlijn een bepaling op te nemen overeenkomstig artikel 97/1 van de Belgische wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming. Dat wetsartikel dwingt aanbieders om bij het doen van aanbiedingen duidelijk (zowel inhoudelijk als typografisch) aan te geven wat de strekking van het aanbod is voor wat betreft de kosten en de duur waarvoor de overeenkomst wordt aangegaan. Een dergelijke bepaling maakt het (bij naleving) onwaarschijnlijk dat klanten onbewust of onbedoeld een overeenkomst aangaan. Bijkomend voordeel hiervan is dat er veel meer mogelijkheden tot zelfbescherming zouden ontstaan, zodat de nadruk veel minder zou komen te liggen op het handhavend optreden door de overheid. Voorts zou ook kunnen worden ingezet op preventie door het weerbaarder maken van bedrijven tegen fraudeurs.

Handhaving speelt een aanvullende rol naast het faciliteren van zelfredzaamheid. Nederland is van mening dat handhaving beter gediend is met het efficiënt, naar gelang de omstandigheden van het geval, inzetten van bestaande opsporings- of handhavingsdiensten dan met het aanwijzen van één handhavingsautoriteit specifiek voor misleidende marketingpraktijken.

De bestaande richtlijn 2006/114 houdt een definitie in van het begrip 'misleidende reclame'. Uit de gehouden publieke raadpleging duidelijk is geworden dat deze definitie niet langer voldoet: in het merendeel van de lidstaten (waaronder zeer beslist ook Nederland) worden jaarlijks grote aantallen bedrijven, met name in het MKB, slachtoffer van praktijken die hen op het verkeerde been zetten waardoor zij vaak forse schade lijden. Daarnaast schaden deze praktijken het vertrouwen tussen bedrijven onderling, de basis voor een gezond economisch verkeer. Dat is de achtergrond van de

samenwerking van het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Openbaar Ministerie met het Steunpunt Acquisitiefraude.

Het voornemen de reikwijdte van de definitie van vergelijkende reclame opnieuw te bezien zal worden gebaseerd op de jurisprudentie van het Hof. Uit die jurisprudentie is een aantal punten naar voren gekomen, zoals beweringen in verband met de milieuvriendelijkheid, waaromtrent een verduidelijking binnen het kader van de Europese regelgeving wenselijk is. Een dergelijke uitwerking zou wat Nederland betreft wel passen binnen het kader zoals dat met de nu bestaande richtlijn is geschapen, nu misleiding ook kan bestaan uit een aanprijzing die niet juist weergeeft wat de kenmerken van het product zijn, of de wijze van fabricage resp. de van het gebruik te verwachten effecten.

Fiche 3: Besluit zevende milieuactieprogramma

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel van een besluit van het Europees Parlement en de Raad inzake een nieuw algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2020: "Goed leven, binnen de grenzen van onze planeet".

Datum ontvangst Commissiedocument

29 november 2012

Nr. Commissiedocument

COM(2012)710

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202195

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SWD(2012)398

Behandelingstraject Raad

Milieuraad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Infrastructuur en Milieu

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 192(3) VWEU

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure (gekwalificeerde meerderheid in de Raad, medebeslissing Europees Parlement)

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing.

2. Samenvatting BNC-fiche

De Commissie heeft voor de zevende keer (sinds 1973) een voorstel gedaan voor een algemeen milieuactieprogramma. Het zevende milieuactieprogramma heeft als ambitie een overkoepelende beleidsagenda te vormen voor milieu (inclusief klimaat) voor de periode tot en met 2020. Leidende beleidsdoelstellingen zijn opgenomen in de Europa 2020 Strategie, die op onderdelen nader is uitgewerkt in de Routekaart naar een efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de Routekaart naar een koolstofarme economie in 2050 en de EU Biodiversiteitstrategie. Het zevende milieuactieprogramma brengt een en ander bijeen in negen prioriteiten en benoemt op hoofdlijnen de acties die hierbij passen. De focus ligt op verbetering van de implementatie en uitvoering van bestaande regels. Nederland stemt in met de bevoegdheidsvaststelling en beoordeelt de subsidiariteit en proportionaliteit positief.

Nederland is positief over de prioriteit die de Commissie geeft aan implementatie en uitvoering, met dien verstande dat de aandachtspunten die Nederland eerder in reactie op de Commissiemededeeling over de verbetering van de tenuitvoerlegging en handhaving van EU-milieumaatregelen aankaartte onverminderd gelden (Kamerstuk 22112, nr. 1394). Nederland hecht eraan dat de nadere invulling zich baseert op een gedegen consultatie en effectbeoordeling, en dat bij de verdere uitwerking van met name aanpassingen in regelgeving de principes van Smart Regulation¹ mee worden genomen. Dit biedt kansen voor vereenvoudiging van bestaande regels. Daarnaast is Nederland positief over de aandacht die gevraagd wordt voor betere integratie van milieudoelen in andere beleidssectoren, het stimuleren van innovatie en betere internationale samenwerking. Het is nog onduidelijk welke concrete acties nodig zullen zijn om invulling hieraan te geven.

3. Samenvatting voorstel

In de effectbeoordeling die het voorstel ondersteunt constateert de Commissie dat een aantal trends die afbreuk doen aan de kwaliteit van de leefomgeving en de duurzaamheid van economisch herstel op de lange termijn nog onvoldoende worden omgebogen. De Commissie verwijst hierbij naar eerdere rapporten, waaronder de vijfde aflevering van de "Global Environmental Outlook (GEO-5) die UNEP in juni 2012 uitbracht en het 2010 rapport van het Europees milieuagentschap "State of the Environment" en constateert dat de transitie die nodig is om de Europese milieudoelen te halen vooralsnog uitblijft.

De Commissie stelt voor om het zevende milieuactieprogramma op vier problemen te richten:

- gebrekkige implementatie van en hiaten in bestaand EU beleid,
- gebrek aan coherentie in EU beleid (ook buiten het milieubeleid),
- ineffectieve financiële prikkels en

---

¹ Het *Smart Regulation*-programma betreft de inzet van de Commissie om alle EU-regelgeving zo goed mogelijk te laten aansluiten op reële problemen en zo efficiënt en effectief mogelijk vorm te geven.

- gaten in de kennisbasis.

Daartoe bevat het programma negen overkoepelende prioritaire doelen. Als eerste stelt de Commissie drie inhoudelijke prioritaire doelstellingen voor, die bestaande Europese beleidsdoelen op gebied van biodiversiteit, natuurlijke hulpbronnen, klimaat en gezondheid weerspiegelen:

1. Beschermen, behouden en verbeteren van het natuurlijke kapitaal;
2. Omvormen tot een hulpbronefficiënte, groene en concurrerende koolstofarme economie;
3. Beschermen van burgers tegen milieugerelateerde druk en risico's voor de volksgezondheid en het welzijn.

Om deze prioritaire doelstellingen te kunnen bereiken stelt de Commissie vier faciliterende prioriteiten voor:

4. Maximaliseren van de voordelen van de milieuwetgeving;
5. Verbeteren van de wetenschappelijke onderbouwing voor het milieubeleid;
6. Waarborgen van investeringen ten behoeve van het milieu- en klimaatbeleid en tot stand brengen van het juiste prijsniveau;
7. Verbeteren van de ecologische integratie en beleidssamenhang.

Met de laatste twee prioriteiten richt de Commissie zich op de omgeving:

8. Verbeteren van de duurzaamheid van steden;
9. Vergroten van de doelmatigheid bij het aanpakken van regionale en mondiale milieuproblematiek.

Aan elke prioriteit worden acties verbonden. Deze variëren van verbeteren van samenwerking tot het aanscherpen of aanvullen van bestaand Europees milieubeleid. Op de terreinen waar nog moet worden bepaald wie het initiatief neemt of welke beleidsinstrumenten kunnen worden ingezet zal de Commissie de nadere uitwerking baseren op consultatie en effectbeoordeling. Het gehele programma berust op een aantal overkoepelende principes: dat de vervuiler betaalt, het voorzorgbeginsel en preventieve actie en het beginsel dat vervuiling bij de bron dient te worden bestreden.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De Commissie baseert haar voorstel op artikel 192(3) van het VWEU. Nederland kan zich vinden in deze grondslag.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Nederland beoordeelt de subsidiariteit positief. Artikel 3 VEU bepaalt dat de Unie zich inzet voor de duurzame ontwikkeling van Europa op basis van ondermeer een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu. Een meerjarenprogramma dat hiervoor de hoofdlijnen en de prioritaire doelstellingen geeft kan per definitie alleen op EU niveau worden vastgesteld.

Nederland beoordeelt de proportionaliteit positief. Met het voorstel heeft de Commissie zich gericht op het vaststellen van prioriteiten en het uitzetten van een beleidsagenda op hoofdlijnen om die te

bereiken. Nederland is het eens met het voorstel om het Zevende Milieuactieprogramma vast te stellen met een besluit van het Europees Parlement en de Raad via de normale wetgevingsprocedure. Op deze manier ontstaat er een op democratische wijze tot stand gekomen richtinggevend raamwerk waaraan Raad, Europees Parlement en de Commissie zich gecommitteerd weten, waarbij er voor de Raad en het Parlement nog alle ruimte is om in een later stadium invloed te hebben op de verdere invulling. Toekomstige voorstellen van de Commissie, die binnen dit milieuactieprogramma worden uitgewerkt, zullen zelfstandig worden beoordeeld op subsidiariteit en proportionaliteit.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Het 7^e MAP-voorstel zelf leidt niet tot verhoging van de EU-begroting. Wel verwijst het voorstel naar de lopende onderhandeling over het Meerjarig Financieel Kader (MFK, 2014-2020) en gaat ervan uit dat het voorstel dat de Commissie in dit kader deed om 20% van het EU-budget bij te laten dragen aan het Europese klimaatbeleid overeind blijft. De Commissie heeft in het MFK-voorstel met name vergroening voorgesteld van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (door 30% van het budget voor inkomenssteun te koppelen aan duurzaamheid), het Gemeenschappelijk Visserijbeleid en het cohesiebeleid. Deze programma's maken voor wat betreft de financiële aspecten integraal onderdeel uit van de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2014-2020. Nederland hecht eraan dat besprekingen over het MAP niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende het MFK. De beleidsmatige inzet van Nederland bij de vormgeving zal ondersteunend moeten zijn aan de Nederlandse inzet in de MFK-onderhandelingen, te weten een substantiële vermindering van de Nederlandse afdrachten aan de EU en een hervormde begroting die is toegespitst op de prioriteiten van dit decennium. Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Voor wat betreft acties die op EU niveau verder worden ingevuld (bijvoorbeeld herziening van regelgeving) geldt dat de kosten voor de Nederlandse overheden afhangen van de verdere uitwerking (en mede bepalend zullen zijn voor de Nederlandse positie hierover). Voor veel van de acties die aan lidstaten zijn geadresseerd geldt dat Nederland hier in het verleden al in heeft geïnvesteerd. Het gaat dan vooral om de maatregelen rond implementatie, bijvoorbeeld het opzetten van nationale informatiesystemen over implementatie en een systeem om milieuklachten te behandelen. Verder noemt het Commissievoorstel het geleidelijk afschaffen van milieuvriendelijke subsidies en uitbreiding van het gebruik van marktconforme instrumenten, met inbegrip van belasting, prijsstelling

en het in rekening brengen van kosten. Deze maatregelen dienen nog nader uitgewerkt te worden. Voor wat betreft de initiatieven gericht op regelgeving gaat het voor een groot deel om eerder geplande herzieningen van Europees beleid waarvoor een beroep kan worden gedaan op de bestaande capaciteit bij de betrokken overheden. Budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels van budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

De Commissie stelt voor om door middel van onder andere financiële prikkels duurzame producten meer aantrekkelijk te maken.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Hierover kan pas een oordeel worden geveld nadat de acties verder zijn uitgewerkt (met inbegrip van consultatie en effectbeoordeling). Zo zou het voorstel van de Commissie om bindende criteria voor inspecties vast te stellen gevolgen kunnen hebben voor de regeldruk, maar dit hangt af van de vormgeving, en zal dan ook bepalend zijn voor de Nederlandse positie op een toekomstig voorstel op dit punt. Nederland heeft reeds op nationaal niveau bindende criteria voor inspecties opgenomen in de milieuwetgeving.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Dit voorstel heeft nog geen gevolgen voor regelgeving. Nadere uitwerking van de afzonderlijke acties kan (afhankelijk van de invulling) leiden tot aanpassing van een breed scala aan nationale milieuregelgeving en regelgeving op andere terreinen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Niet van toepassing.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het is wenselijk (en gangbaar) dat het milieuactieprogramma wordt geëvalueerd. In het voorstel voor het 7^e MAP is opgenomen dat de Commissie voor 2020 een evaluatie uitvoert op basis van het verslag over de toestand van het milieu opgesteld door het Europese Milieugentschap.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Dit is afhankelijk van de nadere uitwerking van afzonderlijke acties.

b) *Handhaafbaarheid*

Dit is afhankelijk van de nadere uitwerking van afzonderlijke acties.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Er zijn geen directe implicaties voor ontwikkelingslanden. Wel betreft één van de hoofddoelstellingen van het milieuactieprogramma de vergroting van de doelmatigheid van de EU bij het aanpakken van de mondiale milieu- en klimaatproblemen. Ingezet wordt hierbij op de ontwikkeling van duurzame ontwikkelingsdoelen, een effectieve VN structuur, mobilisatie van middelen, stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen en multilaterale en bilaterale (handel- en milieu-) afspraken en partnerschappen. Dit draagt bij aan duurzame ontwikkeling van ontwikkelingslanden.

Daarnaast geldt dat het programma onder andere ziet op het stimuleren van duurzame producten. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor import van producten uit derde landen. De Commissie stelt tot slot onderzoek voor naar de effecten van consumptie binnen Europa op het milieu in derde landen. Dit zou op termijn kunnen leiden tot maatregelen om negatieve effecten te verzachten.

9. Nederlandse positie

Nederland was aanvankelijk, evenals de Commissie, geen voorstander van een milieuactieprogramma in aanvulling op de Routekaarten en Strategieën die op gebied van milieu, klimaat en biodiversiteit al zijn uitgebracht. Gegeven de sterke wens van andere lidstaten om een integrerend programma te hebben, heeft Nederland aangegeven dat een dergelijk programma wat ons betreft meerwaarde zou kunnen bieden op vier gebieden: implementatie, integratie, innovatie en internationale samenwerking. Deze zijn alle goed terug te vinden in het voorstel. Waar het gaat om implementatie erkent de Commissie het belang van *Smart Regulation*. Nederland zal erop inzetten dat waar mogelijk wordt ingezet op vereenvoudiging van bestaande regelgeving en procedures, zonder dat dit ten koste gaat van overeengekomen beschermingsdoelen. Dit komt een betere implementatie ten goede.

De Commissie heeft dit voorjaar een mededeling uitgebracht over de verbetering van de tenuitvoerlegging en handhaving van EU-milieumaatregelen, in het voorstel voor een zevende milieuactieprogramma wordt hier verdere invulling aan gegeven. Nederland heeft in het BNC-fiche over de mededeling dit voorjaar de positie ingenomen dat lidstaten wel de ruimte moeten hebben om op de meest effectieve manier toezicht te houden. Nederland meent ook dat het ingezette instrumentarium, de coherentie en consistentie van de regelgeving en de administratieve lasten in ogenschouw moeten worden genomen als blijkt dat doelen niet worden gehaald, omdat deze medebepalend zijn voor de vraag op welke manier uitvoering, toezicht en handhaving verbeterd kunnen worden (Kamerstuk 22 112, nr. 1394).

Bij de drie inhoudelijke prioriteiten geeft de Commissie aan dat deze slechts kunnen worden gehaald als de bestaande Europese regelgeving op diverse terreinen (waaronder luchtkwaliteit, omgevingslawaai, water en het klimaat- en energiepakket) volledig wordt geïmplementeerd. Gekoppeld hieraan stelt de Commissie bilaterale implementatieovereenkomsten voor tussen de Commissie en lidstaten die op specifieke terreinen moeite hebben met het implementeren van EU regelgeving. Nederland is tevreden dat de Commissie hierbij ziet op maatwerk waarbij het initiatief tot het aangaan van een dergelijke overeenkomst bij de lidstaat ligt. Dit soort samenwerking leidt niet tot (nieuwe) ongelijkheid tussen lidstaten en bovendien biedt dit mogelijk kansen om knelpunten in de nationale uitvoering van EU regels op te heffen.

De invulling van veel acties zal pas later volgen, en de positie van Nederland zal telkens aan de hand van de specifieke voorstellen worden bepaald: zijn de voorgenoemde maatregelen noodzakelijk en afdoende om de bestaande Europese milieudoelen te verwezenlijken binnen het voorgenoemde tijdsbestek. Nederland is van mening dat aanvullende regelgeving gemotiveerd moet worden met een degelijke effectbeoordeling die aantoont waarom regelgeving het beste instrument is om de EU doelen te halen. Nederland ziet voor veel thema's waar het milieuactieprogramma op ingaat eerder een rol voor andere instrumenten zoals samenwerking tussen overheden en met maatschappelijke partijen en financiële instrumenten. Overigens gaat de Commissie in het 7^e MAP-voorstel zelf ook niet zonder meer uit van aanvullende regelgeving, op veel punten wordt in het midden gelaten welk instrument wordt ingezet omdat de Commissie hieraan eerst een effectbeoordeling wil wijden.

Een uitzondering is het voorstel van de Commissie om de behandeling van het eerder uitgebrachte voorstel voor een bodemrichtlijn (COM(2006)232) te hervatten. Nederland is nog altijd van mening dat een richtlijn niet het gewenste instrument is in dit geval en dat Europa zich zou moeten richten op betere samenwerking zoals beschreven in de thematische strategie over dit onderwerp (COM(2006)231).

Nederland stelt vragen bij de wijze waarop de Commissie denkt meer externe integratie te verwezenlijken; het ontbreekt aan concrete voornemens. Nederland zou onder andere graag meer aandacht zien voor de potentiële milieueffecten (ook in positieve zin) bij de evaluatie van beleid op andere beleidsterreinen en bij effectbeoordelingen hierover.

Een aantal voorstellen dat de Commissie doet, zoals het ontwikkelen van (vrijwillige) criteria voor duurzame steden, zijn een respons op vraag hiernaar vanuit belanghebbenden. In die gevallen ziet Nederland graag dat de nadere uitwerking ook plaatsvindt met actieve betrokkenheid van diezelfde belanghebbenden. Daarbij geldt dat Nederland hecht aan het vrijwillige karakter van dergelijke criteria, met het oog op de subsidiariteit. Hetzelfde geldt onder andere voor eventuele criteria of doelstellingen met betrekking tot landgebruik en ruimtelijke ordening.

Op gebied van gezondheid is Nederland tevreden met de erkenning die de Commissie geeft aan het belang van bronbeleid, dat wil zeggen maatregelen gericht op het verminderen van milieuschadelijke emissies aan de bron.

Ook is Nederland positief over het voornemen van de Commissie om een strategie voor een niet-toxisch milieu te ontwikkelen, dit sluit aan met de wens van Nederland om bij het Europese stoffenbeleid beter rekening te houden met nieuwe kennis over potentiële risico's. Dit kan een overkoepelend kader geven aan diverse losse acties die nu lopen op dit terrein, zoals de ontwikkeling van een registratie voor nanomaterialen. Nederland is overigens niet van mening dat deze lopende trajecten opgeschort moeten worden in afwachting van de inwerkingtreding van het zevende milieuactieprogramma.

Nationaal zet Nederland onder andere in op het mobiliseren van het bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen om verduurzaming van de economie een impuls te geven, het milieuactieprogramma biedt kansen om hier een Europees component aan te koppelen. Bijvoorbeeld door toegang tot Europese financiering voor innovatie te vergemakkelijken, zoals de Commissie voorstelt als invulling voor de prioriteit gericht op investering, en deze financiering uitdrukkelijker te richten op het vergroenen van de economie.

Fiche 4: Richtlijn toegankelijkheid overheidswebsites

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel van de Europese Commissie voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegankelijkheid van de websites van overheidsinstanties

Datum ontvangst Commissiedocument

3 december 2012

Nr. Commissiedocument

COM (2012) 721

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202205

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SWD (2012) 401 final, Impact Assessment

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0401:FIN:EN:PDF> en

SWD (2012) 402 final, Executive Summary of the Impact Assessment

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0402:FIN:EN:PDF>

Behandelingstraject Raad

Geagendeerd ter toelichting in de Telecomraad van 20 december 2012. Onder Iers voorzitterschap geagendeerd ter bespreking in de Telecomraad van 6 juni 2013.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 114, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure met gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissing Europees Parlement.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

De Commissie wordt gemachtigd om gedelegeerde handelingen vast te stellen om, indien nodig, de vereisten voor webtoegankelijkheid nauwkeuriger te omschrijven (artikel 3) en om de geharmoniseerde normen voor conformiteit daaraan nader te bepalen (artikel 4 en 5).

De Commissie wordt gemachtigd om volgens de onderzoeksprocedure door middel van uitvoeringshandelingen de methodiek van toezicht door de lidstaten op de naleving van de vereisten voor webtoegankelijkheid vast te stellen (artikel 7, lid 4). De Commissie wordt gemachtigd om volgens de raadplegingsprocedure de regeling van de jaarlijkse rapportage door de lidstaten over de resultaten van de toezichtsactiviteiten en de activiteiten ten aanzien van de aanvullende maatregelen als bedoeld in artikel 6, vast te stellen (artikel 7, lid 6).

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Voorstel voor een richtlijn voor onderlinge aanpassing van nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en maatregelen, om twaalf (in de bijlage omschreven) soorten websites van overheidsinstanties te laten voldoen aan geharmoniseerde vereisten en normen voor de toegankelijkheid van websites voor alle gebruikers, met name gebruikers met een functionele beperking.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

- *Bevoegdheid:* artikel 114, lid 1, VWEU, gedeelde bevoegdheid

- *Subsidiariteit:* Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit van het voorstel als negatief. Er is geen noodzaak tot het door de Europese Unie vaststellen van de toegankelijkheidsvereisten en de daarop gebaseerde conformiteitsnormen voor websites van overheden ter bevordering van de werking van de interne markt. Deze doelstelling kan in voldoende mate door de lidstaten verwezenlijkt worden door de toepassing van de internationale open standaarden voor webtoegankelijkheid, conform WCAG, versie 2 niveau AA, van het W3C en ISO/IEC 40500:2012, voor te schrijven voor (bepaalde) nationale websites (van overheden). Wel zou gezamenlijk optreden op Europees niveau kunnen bijdragen, zoals de Commissie stelt, aan de bevordering van de participatie van burgers met een functionele beperking binnen de Europese economie en samenleving, maar hiervoor geldt als rechtsbasis artikel 19, lid 1, en niet artikel 114, lid 1, VWEU.

- *Proportionaliteit:* n.v.t.

- *Implicaties/risico's/kansen*

- Het kabinet heeft al de maatregelen (voor)genomen om ervoor te zorgen dat de betrokken websites van de rijksoverheid en de uitvoeringsinstellingen en van de medeoverheden vóór de in de richtlijn genoemde implementatietermijn voldoen aan de door de Commissie

voorgestelde vereisten en normen voor webtoegankelijkheid (WCAG 2.0, niveau AA). De richtlijn leidt niet tot additionele investeringen, behoudens de websites van de semi-publieke overheid van de soorten genoemd in de bijlage (met name openbare bibliotheken, inschrijving hoger onderwijs en universiteit en diensten in verband met gezondheid), waarvoor de kabinetsmaatregelen momenteel niet gelden.

- Risico is dat de Europese Unie zal gaan bepalen op welke wijze de vereisten en normen voor webtoegankelijkheid op Nederlandse overheidswebsites dienen te worden toegepast en via welke methodiek en welke regeling het toezicht op de naleving dient plaats te vinden. De voorschriften die de Commissie daarvoor op een later moment zal kunnen geven, kunnen afwijken van het beheer- en verantwoordingsmodel dat op dit moment ten behoeve van een goede adoptie wordt doorontwikkeld en van de technieken en hulpmiddelen die daarvoor binnen Nederland worden ingezet en ontwikkeld. Dit zou kunnen leiden tot desinvesteringen en tot extra financiële lasten om te kunnen voldoen aan de later door de Commissie gestelde eisen, waarbij onzeker is of deze eisen in voldoende mate zullen aansluiten op de Nederlandse situatie en behoeften. Voldoende ruimte voor Nederland om zelf te bepalen op welke wijze aan de vereisten en de normen kan worden voldaan en hoe het toezicht op de naleving wordt ingevuld, is noodzakelijk om tot een goede implementatie van de internationale, open standaarden te kunnen komen en om daarvoor op nationaal niveau, in samenwerking met andere lidstaten en met marktpartijen, nieuwe technieken en instrumenten te kunnen ontwikkelen en toepassen.
- *Nederlandse positie*
  - Er is volgens het kabinet geen noodzaak tot het door de Europese Unie vaststellen van de toegankelijkheidsvereisten en de daarop gebaseerde conformiteitsnormen voor websites van overheden ter bevordering van de werking van de interne markt. Niet aannemelijk en door de Commissie niet aangetoond is dat harmonisering van de vereisten en de normen voor webtoegankelijkheid de interne markt voor webontwikkelaars zal kunnen bevorderen, nu het een beperkt aantal overheidswebsites van de lidstaten betreft. Deze doelstelling kan in voldoende mate door de lidstaten verwezenlijkt worden door de toepassing van de internationale open standaarden voor webtoegankelijkheid, conform WCAG, versie 2 niveau AA, van het W3C en ISO/IEC 40500:2012, voor te schrijven voor (bepaalde) nationale websites (van overheden).

Het is volgens het kabinet onwenselijk dat de Europese Unie in plaats van de lidstaten bepaalt op welke wijze de lidstaten aan de internationale vereisten en normen voor webtoegankelijkheid dienen te voldoen en op welke wijze het toezicht op de naleving daarvan vorm dient te worden gegeven. Het kabinet heeft een kritische houding tegen eventuele nadere of afwijkende eisen die vanuit de Europese Unie voor de invulling van (het toezicht op de naleving van) de internationale toegankelijkheidsnormen (WCAG en ISO/IEC) worden gesteld en verzet zich ertegen dat deze leiden tot additionele kosten voor de lidstaten.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

De meeste lidstaten van de Europese Unie (21), waaronder Nederland, hebben wettelijke en andere maatregelen voor webtoegankelijkheid genomen. Ze hebben deze op verschillende wijze ingevuld, zodat er volgens de Commissie obstakels ontstaan op de Europese markt voor producten en diensten van webontwikkelaars. Daarnaast voldoet volgens de Commissie minder dan 10% van de websites binnen de Europese Unie aan de internationale normen voor toegankelijkheid. Met het voorstel wil de Commissie de werking van de interne markt voor webontwikkelaars verbeteren. Harmonisatie zal volgens de Commissie leiden tot betere marktvoorwaarden, meer banen, goedkopere webtoegankelijkheid en tot beter toegankelijke websites. Het voorstel helpt de lidstaten bovendien bij naleving van hun verplichtingen uit het (door Nederland nog te ratificeren) VN-Gehandicaptenverdrag.

De richtlijn verplicht lidstaten om uiterlijk 30 juni 2014 de nodige (aangepaste) wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking te laten treden en om uiterlijk 31 december 2015 de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan geharmoniseerde vereisten en normen voor webtoegankelijkheid ten aanzien van ten minste de twaalf soorten websites van overheidsinstanties die in de bijlage omschreven zijn. Deze websites zijn volgens de Commissie essentieel voor de participatie van burgers in economie en samenleving en voor het uitoefenen van rechten.

Webtoegankelijkheid betreft het geheel aan beginselen en technieken die kunnen worden toegepast bij het ontwerpen, bouwen en beheren van websites om de inhoud daarvan interoperabel en voor alle gebruikers toegankelijk te maken, met name voor gebruikers met een beperking (volgens de Commissie 15% van de EU-bevolking of 80 miljoen mensen).

De geharmoniseerde vereisten en normen voor webtoegankelijkheid, zijn gebaseerd op de 'Web Content Accessibility Guidelines' (WCAG) van het 'World Wide Web Consortium' (W3C), versie 2 (niveau AA). Deze internationale richtlijnen worden wereldwijd toegepast en gelden ook voor de Nederlandse overheid als open standaard. Ze zullen door de Commissie verder worden uitgewerkt in het kader van mandaat 376, waarbinnen de Europese normalisatie-instellingen (CEN, CENELEC en ETSI) EU-normen doorontwikkelen voor (toetsing op) webtoegankelijkheid.

De richtlijn verplicht lidstaten tevens te bevorderen dat op de betrokken websites melding wordt gemaakt van de toegankelijkheid ervan, met name van de naleving van de richtlijn, en dat er eventueel extra informatie wordt geplaatst om de gebruikers te helpen. Voorts dienen de lidstaten "doorlopend toezicht" te houden op de naleving van de vereisten voor toegankelijkheid met gebruikmaking van een door de Commissie nog vast te stellen methodiek. De lidstaten dienen jaarlijks verslag uit te brengen op basis van een door de Commissie nog vast te stellen regeling over hun toezichtsactiviteiten en over de aanvullende maatregelen die zijn genomen. Die aanvullende maatregelen betreffen het bevorderen dat de vereisten voor webtoegankelijkheid worden toegepast op

alle websites van overheidsinstanties en maatregelen die bijdragen aan bewustwording, het opzetten van samenwerkingsprojecten en de groei van de markt.

- *Impact assessment Commissie*

Uit de drie opties van geen actie, een aanbeveling en een richtlijn, is gekozen voor een richtlijn uit hoofde van de bevordering van de interne markt. Voor de 21 lidstaten, waaronder Nederland, die al nationale maatregelen voor webtoegankelijkheid hebben genomen, zullen de additionele investeringen om aan de richtlijn te kunnen voldoen minimaal zijn, omdat de websites van overheidsinstanties in die landen al hebben te voldoen aan de conformiteitseisen van niveau AA in versie 2.0 van WCAG, althans vóór 2016. Het vooruitzicht van de te implementeren richtlijn zal volgens de Commissie - vanwege de schaalvergroting - verbeterde marktwerking en goedkopere instrumenten voor webtoegankelijkheid bevorderen en daardoor zullen de kosten van toepassing van deze conformiteitseisen dalen. De kosten van volledige naleving van de eisen binnen één jaar op alle betrokken websites binnen de Europese Unie, worden geschat op 260 tot 560 miljoen euro. Onduidelijk is om hoeveel websites het gaat en derhalve wat hier de geschatte kosten per website zijn. De baten van volledige naleving van de eisen overtreffen volgens de Commissie de kosten, waarbij onduidelijk is hoe dit is berekend. De economische voordelen voor webontwikkelaars zijn volgens de Commissie substantieel, hoewel niet in bedragen geschat. Als voordelen worden ook genoemd meer mogelijkheden voor economische en sociale participatie voor in het bijzonder oudere mensen en mensen met een functionele beperking.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De bevoegdheid is gebaseerd op artikel 114, lid 1, VWEU. Op het gebied van de bevordering van de werking van de interne markt hebben de Europese Unie en de lidstaten een gedeelde bevoegdheid.

Het kabinet heeft een kritische houding ten aanzien van de gekozen rechtsbasis. Naast het wegnemen van obstakels op de interne markt, richt het voorstel zich duidelijk op het bestrijden van ongelijke behandeling van mensen met een beperking. Hiervoor geldt een andere rechtsbasis in het VWEU, namelijk artikel 19, lid 1. Het kabinet is van mening dat artikel 19, lid 1, VWEU, waarbij de besluitvormingsprocedure eenparigheid van stemmen in de Raad voorschrijft, gerespecteerd dient te worden.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteit

Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit van het voorstel als negatief. Er is geen noodzaak tot het door

de Europese Unie vaststellen van de toegankelijkheidsvereisten en de daarop gebaseerde conformiteitsnormen voor websites van overheden ter bevordering van de werking van de interne markt. Niet aannemelijk en door de Commissie niet aangetoond is dat harmonisering van de vereisten en de normen voor webtoegankelijkheid de interne markt voor webontwikkelaars zal kunnen bevorderen, nu het een beperkt aantal overheidswebsites van de lidstaten betreft. Deze doelstelling kan in voldoende mate door de lidstaten verwezenlijkt worden door de toepassing van de internationale open standaarden voor webtoegankelijkheid, conform WCAG, versie 2 niveau AA, van het W3C en ISO/IEC 40500:2012, voor te schrijven voor (bepaalde) nationale websites (van overheden). Wel zou gezamenlijk optreden op Europees niveau kunnen bijdragen, zoals de Commissie stelt, aan de bevordering van de participatie van burgers met een functionele beperking binnen de Europese economie en samenleving, maar hiervoor geldt als rechtsbasis artikel 19, lid 1, VWEU (onder a).

Proportionaliteit

N.v.t.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Uit hoofde van artikel 114, lid 1, VWEU is er een gedeelde bevoegdheid.

Het is naar de mening van het kabinet niet wenselijk dat de Commissie gedelegeerde handelingen kan vaststellen op basis van de artikelen 3-5 en daarmee nadere uitwerking kan geven aan de toepassing van internationale, open standaarden voor webtoegankelijkheid op bepaalde websites van de overheden van lidstaten. Dit brengt het risico met zich mee dat binnen de lidstaten een ander regime voor webtoegankelijkheid kan gaan gelden voor de overheidswebsites waarop de richtlijn betrekking heeft dan voor private en (semi-)publieke websites, waarop de richtlijn niet ziet, Indien de Commissie de vereisten en de normen anders stelt of uitlegt dan gebruikelijk is volgens de internationale normen van WCAG 2.0, bestaat bovendien het risico dat binnen en buiten de EU andere vereisten en normen voor webtoegankelijkheid gaan gelden. Daarnaast is het voor een goede implementatie noodzakelijk dat de lidstaten voldoende ruimte hebben om binnen de nationale context zelf te bepalen op welke wijze de internationale, open standaarden voor webtoegankelijkheid op nationale websites kunnen of moeten worden toegepast.

Het is naar de mening van het kabinet evenmin wenselijk dat de Commissie op basis van artikel 7 door middel van uitvoeringshandelingen nader kan bepalen volgens welke methodiek de lidstaten toezicht dienen te houden op de naleving van de vereisten en normen voor webtoegankelijkheid op de betrokken websites van overheden en volgens welke regeling over de naleving verslag dient te worden uitgebracht. Dit betekent dat de lidstaten voor die nationale websites niet zelfstandig kunnen bepalen op welke wijze de eigen overheidsorganisaties kunnen of moeten aantonen dat hun websites voldoen aan de vereisten en normen en hoe over de naleving daarvan gerapporteerd zou moeten worden.

Daarbij komt dat het voorstel niet duidelijk omschrijft voor wie en met welk doel de rapportage dient te worden opgesteld.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Er zijn volgens het voorstel geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Websites aanpassen aan de normen voor toegankelijkheid, brengt initiële kosten mee, die echter vallen binnen het natuurlijk investeringsritme van websites dat de implementatietermijn van vier jaar biedt. Nederland onderschrijft de visie van de Commissie dat de additionele investeringen om aan de richtlijn te kunnen voldoen, minimaal zijn, omdat de betrokken websites op basis van genomen nationale maatregelen uiterlijk 31 december 2015 al hebben te voldoen aan de conformiteitseisen van niveau AA in versie 2.0 van WCAG, voor zover het de websites van de Rijksoverheid en de medeoverheden betreft. Voor de betrokken websites, in het bijzonder van de soorten "openbare bibliotheken, inschrijving hoger onderwijs of universiteit en diensten in verband met de gezondheid", die vallen onder verantwoordelijkheid van de semi-publieke sector, geldt dat er in Nederland geen juridische maatregelen of bestuurlijke afspraken zijn gemaakt die inhouden dat deze websites al (binnen een bepaalde termijn) hebben te voldoen aan de genoemde conformiteitseisen. Dit betekent dat er voor de betrokken websites van de semi-publieke overheid niet vanuit kan worden gegaan dat er sprake is van minimale additionele investeringen. De richtlijn leidt in elk geval tot investeringen voor de semi-publieke overheid, die hun bestaande websites in overeenstemming zullen moeten brengen met de conformiteitseisen van niveau AA in versie 2.0 van WCAG. Voor deze websites (met name openbare bibliotheken, inschrijving hoger onderwijs en universiteit en diensten in verband met gezondheid), gelden de kabinetsmaatregelen rond webtoegankelijkheid momenteel niet.

De conclusie van de Commissie dat de baten van naleving van de richtlijn groter zijn dan de kosten wordt niet ondersteund met betrekking tot de financiële consequenties van toetsing op de naleving van de normen voor toegankelijkheid op de betrokken websites, alsmede van het toezicht daarop en de rapportage daarover door de lidstaten. Deze kosten van toetsing en van toezicht en rapportage zijn niet in te schatten, aangezien de methodiek en de regeling van toetsing, toezicht en rapportage, alsmede de frequentie en de omvang daarvan, nog door de Commissie zal worden vastgesteld. In het impact assessment worden deze kosten voor alle lidstaten geschat op 1,65 miljoen euro. Deze schatting is te laag. Uitgaande van de kosten van bestaande externe toetsen van gemiddeld drieduizend euro per website en een omvang van ongeveer 1000-2000 websites van (semi-)overheidsinstanties, worden de kosten van toezicht geschat op 3-6 miljoen euro voor Nederland per jaar. Daarin zijn de kosten van eventuele hertoetsen en van de aanpassing van websites naar aanleiding van (her)toetsen niet meegenomen.

Budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger
(Vooralsnog) geen.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

De toetsing op de naleving van de normen voor toegankelijkheid op de betrokken websites, alsmede het toezicht daarop en de rapportage daarover door de lidstaten, zal leiden tot meer regeldruk/administratieve lasten voor de rijksoverheid, de decentrale overheden en de semi-publieke sector. Aangezien de methodiek en de regeling van toetsing, toezicht en rapportage, alsmede de frequentie en de omvang daarvan, nog door de Commissie dienen te worden vastgesteld, is de omvang van de toename niet in te schatten.

- De richtlijn leidt in elk geval tot meer regeldruk/administratieve lasten voor de semi-publieke overheid van de soorten genoemd in de bijlage (met name openbare bibliotheken, inschrijving hoger onderwijs en universiteit en diensten in verband met gezondheid), waarvoor de kabinetsmaatregelen rond webtoegankelijkheid momenteel niet gelden.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Nederland heeft de volgende juridische maatregelen genomen voor webtoegankelijkheid. De succescriteria en conformiteitseisen van niveau AA in versie 2.0 van de WCAG van het W3C, die overeen komen met de internationale norm ISO/IEC 40500:2012, zijn als open standaard geplaatst op de 'pas toe of leg uit'-lijst van het College Standaardisatie. Overheden zijn verplicht om bij de aanschaf van ICT-systemen/-diensten de relevante standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst te eisen. Overheden mogen alleen afwijken ingeval van redenen van bijzonder gewicht en zijn verplicht om afwijkingen gemotiveerd vast te leggen in de administratie en om zich te allen tijde over de mate van naleving te verantwoorden in het jaarverslag.

Voor het Rijk en de uitvoeringsorganisaties die onder de desbetreffende ministeriële verantwoordelijkheid vallen, is het 'pas toe of leg uit'-principe vastgelegd in de Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten. Deze Rijksinstructie is genotificeerd door de Europese Commissie en is in oktober 2008 gepubliceerd in de Staatscourant. In de Rijksbegrotingsvoorschriften is sinds begin 2012 vastgelegd dat Rijksoverheden in de bedrijfsvoeringsparagraaf van hun jaarverslag expliciet verantwoording afleggen over de mate van naleving. De Rijksbegrotingsvoorschriften zijn opgesteld door het Ministerie van Financiën en bevatten

de voorschriften voor de verantwoording over de begroting, de uitvoering van de begroting en de begroting.

Voor de medeoverheden is in Overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en e-overheid (i-NUP) van mei 2011 de resultaatsverplichting opgenomen: *Gemeenten maken gebruik van de open standaarden zoals vastgesteld door het College Standaardisatie en werken hierbij volgens het principe 'pas toe of leg uit'.*

De commissie inzake het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft in haar richtlijnen opgenomen dat Nederlandse provincies en gemeenten in de paragraaf bedrijfsvoering van hun jaarverslag verantwoording afleggen over het gebruik van open standaarden, waaronder derhalve WCAG versie 2.0, niveau AA.

Voor de semi-publieke sector geldt dat de 'pas toe of leg uit'-lijst ook gericht is aan onderwijs- en zorginstellingen. Dit blijkt onder meer uit het Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie. Met deze semi-publieke sectoren zijn (nog) geen aanvullende afspraken gemaakt over de verankering van 'pas toe of leg uit'. Er zijn evenmin aanvullende afspraken gemaakt met provincies en waterschappen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De implementatietermijn is uiterlijk 30 juni 2014. Dit is een haalbare termijn, omdat wettelijke regeling vooralsnog niet noodzakelijk geacht wordt.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn wordt de toepassing ervan door de

Commissie getoetst. Deze evaluatiebepaling is wenselijk.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Het ontwerpen, bouwen en beheren van websites volgens de richtlijnen van niveau AA in versie 2.0 van de WCAG van het W3C is uitvoerbaar, maar dit geldt niet in gelijke mate voor alle websites van alle overheidsorganisaties. Nederland heeft bij de implementatie van de richtlijnen knelpunten geconstateerd. Sommige (elementen van de) richtlijnen kunnen eenvoudigweg door een organisatie (nog) niet toegepast worden, bijvoorbeeld in het licht van beschikbare technieken en hulpmiddelen, of kunnen weliswaar in strikte zin toegepast worden, maar dit kan redelijkerwijs niet verlangd worden van de betrokken organisatie, bijvoorbeeld vanwege content uit het verleden die alleen aangepast kan worden met bovenmatige inspanningen en investeringen (undue burden). Bovendien zijn de richtlijnen en de technieken waarmee deze uitgevoerd kunnen worden aan verandering onderhevig, evenals de

technologische ontwikkelingen op het gebied van ICT. Gelet op de uitvoerbaarheid van de toepassing van de richtlijnen, heeft Nederland gekozen voor het regime van 'pas toe of leg uit'. Ingeval van redenen van bijzonder gewicht, is het geoorloofd dat overheidsorganisaties de richtlijnen niet toepassen, mits ze gemotiveerd verantwoording afleggen over de afwijkingen. Zonder een dergelijke beperkte uitzonderingsregeling is toepassing van de richtlijnen niet uitvoerbaar.

De uitvoerbaarheid van de toetsing op de naleving van de normen voor toegankelijkheid op de betrokken websites, alsmede het toezicht daarop en de rapportage daarover door de lidstaten, is niet te beoordelen, aangezien de methodiek van toetsing en toezicht, alsmede de frequentie en de omvang daarvan, nog door de Commissie dient te worden vastgesteld.

b) Handhaafbaarheid

De richtlijn is handhaafbaar, voor zover het betreft de toepassing van de WCAG-richtlijnen, versie 2.0 niveau AA, van het W3C op websites van de overheid volgens het regime van 'pas toe of leg uit' (zie onder a). De handhaafbaarheid van de voorschriften voor de toetsing op de naleving en het toezicht daarop en de rapportage daarover niet kan worden ingeschat, omdat de methodiek en de regeling daarvan nog nader dient te worden ingevuld.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Er is volgens het kabinet geen noodzaak tot het door de Europese Unie vaststellen van de toegankelijkheidsvereisten en de daarop gebaseerde conformiteitsnormen voor websites van overheden ter bevordering van de werking van de interne markt. Niet aannemelijk en door de Commissie niet aangetoond is dat harmonisering van de vereisten en de normen voor webtoegankelijkheid de interne markt voor webontwikkelaars zal kunnen bevorderen, nu het een beperkt aantal overheidswebsites van de lidstaten betreft. Deze doelstelling kan in voldoende mate door de lidstaten verwezenlijkt worden door de toepassing van de internationale open standaarden voor webtoegankelijkheid, conform WCAG, versie 2 niveau AA, van het W3C en ISO/IEC 40500:2012, voor te schrijven voor (bepaalde) nationale websites (van overheden).

Het is volgens het kabinet onwenselijk dat de Europese Unie in plaats van de lidstaten bepaalt op welke wijze de lidstaten aan de internationale vereisten en normen voor webtoegankelijkheid dienen te voldoen en op welke wijze het toezicht op de naleving daarvan vorm dient te worden gegeven. Het kabinet heeft een kritische houding ten aanzien van eventuele nadere of afwijkende eisen die vanuit de Europese Unie voor de invulling van (het toezicht op de naleving van) de internationale toegankelijkheidsnormen (WCAG en ISO/IEC) worden gesteld en verzet zich ertegen dat deze leiden tot additionele kosten voor de lidstaten.

Fiche 5: Mededeling actieplan en aanbevelingen tegen belastingfraude en – ontwijking

Titel voorstellen

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad. Actieplan tegen belastingfraude en belastingontwijking.

In dit fiche wordt ook ingegaan op twee aanbevelingen:

- Aanbeveling van de Commissie met betrekking tot maatregelen om derde landen aan te moedigen minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken toe te passen.
- Aanbeveling van de Commissie over agressieve fiscale planning.

Datum ontvangst Commissiedocumenten

6 december 2012

Nr. Commissiedocumenten

COM(2012) 722

2012/771/EU

2012/772/EU

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202215

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:338:0037:0040:NL:PDF>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:338:0041:0043:NL:PDF>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Document SWD (2012)404

Behandelingstraject Raad

ECOFIN Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Financiën

2. Essentie voorstel

In de Commissiemededeling van 27 juni 2012 heeft de Europese Commissie aangekondigd om voor eind 2012 een actieplan voor de bestrijding van belastingfraude en -ontduiking te presenteren, met specifieke maatregelen die snel in de praktijk kunnen worden omgezet¹. Dit vloeit voort uit de Europese Raadsconclusies van 2 maart 2012, waarin de Europese Raad een oproep gedaan heeft om

---

¹ Voor BNC fiche zie Kamerstukken II 2011/12, 22 112, nr. 1455

snel concrete stappen te zetten om belastingfraude en -ontduiking tegen te gaan, ook in relatie tot derde landen. In april 2012 heeft het Europees Parlement een resolutie aangenomen die oproept tot snelle actie op dit gebied.

Met deze nieuwe mededeling en de daarbij behorende aanbevelingen komt de Commissie nu met een actieplan. Het actieplan maakt een onderscheid tussen reeds bestaande initiatieven van de Commissie (6 initiatieven), initiatieven die de Commissie bij de publicatie van deze mededeling voorstelt (6 initiatieven) en initiatieven voor de toekomst, zowel op korte termijn (5 initiatieven), middellange termijn (12 initiatieven) als op lange termijn (3 initiatieven). Bij bestaande initiatieven noemt de Commissie bijvoorbeeld het richtlijnvoorstel tot wijziging van de Spaarrenterichtlijn en richtlijnvoorstel voor een snellereactiemechanisme tegen btw- fraude. Hierover zijn reeds BNC fiches opgesteld². Bij de toekomstige initiatieven noemt de Commissie bijvoorbeeld het herzien van de Moeder-Dochterrichtlijn, het bezien van de anti-misbruikbepalingen in EU-wetgeving en versterkte samenwerking tussen verschillende handhavingsorganen (op het gebied van anti-witwassen, sociale zekerheid en justitie).

De twee aanbevelingen behoren tot de initiatieven die de Commissie nog in 2012 heeft voorgesteld. De ene aanbeveling (2012/771/EU) gaat over het identificeren van belastingparadijzen, waarbij de Commissie een voorstel doet voor minimum standaarden om niet als belastingparadijs te worden aangemerkt en een voorstel doet voor een zwarte lijst van landen die als belastingparadijs zijn aan te merken. De andere aanbeveling (2012/772/EU) gaat over het tegengaan van agressieve belastingplanning. De Commissie stelt voor om in bilaterale belastingverdragen situaties van dubbele niet-heffing te regelen en om in nationale regelgeving en in bilaterale belastingverdragen met derde landen algemene anti-misbruikbepalingen op te nemen.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Een eerste inschatting is dat de meeste initiatieven die in het actieplan worden genoemd binnen de bevoegdheden van de EU blijven, want de initiatieven betreffen een gedeelde bevoegdheid of een aanvullende bevoegdheid. De Nederlandse grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit en proportionaliteit is positief.

Op grond van artikel 292 VWEU heeft de Commissie de bevoegdheid (niet-bindende) aanbevelingen te doen. Ten aanzien van de twee aanbevelingen die de Commissie nu doet, met betrekking tot

---

² Kamerstukken II 2008/09, 22 112, nr. 786 (wijziging Spaarrenterichtlijn) en Kamerstukken II 2011/12, 22 112, nr. 1404 (snellereactiemechanisme tegen btw-fraude)

minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken en agressieve belastingplanning, plaatst het kabinet de volgende kanttekeningen.

Ten aanzien van de suggesties die de Commissie doet om dubbele niet-heffing en misbruik te voorkomen in bilaterale belastingverdragen, merkt het kabinet op dat deze potentieel inbreuk kunnen maken op de bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van de directe belastingen en bilaterale belastingverdragen. Zoals opgemerkt in de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 11 december 2012 (AFP 2012/00862), maken de door de Commissie gedane aanbevelingen echter al geruime tijd deel uit van het Nederlandse (fiscale verdrags) beleid. Dat verdragsbeleid is er immers niet alleen op gericht om dubbele belastingheffing te voorkomen, maar ook – zoals de Commissie aanbeveelt – om dubbele belastingvrijstelling en misbruik te voorkomen. Daarnaast past het niet in het Nederlandse verdragsbeleid om belastingverdragen af te sluiten met derde landen die niet aan bepaalde minimum belastingvereisten voldoen. De aanbevelingen die de Commissie voorstelt, worden dan ook als ondersteuning van het Nederlandse beleid gezien. Overigens spelen bij het sluiten van bilaterale belastingverdragen meer belangen dan alleen een geharmoniseerde Europese markt. Voor wat betreft de proportionaliteit van de aanbevelingen wordt opgemerkt dat Nederland liever bindende maatregelen had gezien, om een gelijk speelveld te waarborgen. In de aanbeveling over goed bestuur in belastingzaken bij derde landen doet de Commissie concrete tekstvoorstellen om landen te identificeren die niet aan de minimumnormen voldoen. In de aanbeveling over agressieve belastingplanning stelt de Commissie algemene anti-misbruikwetgeving voor die opgenomen zou moeten worden in de nationale wetgeving. Nederland hecht eraan dat alle lidstaten deze aanbevelingen op eenzelfde manier uitleggen en toepassen. Anders dan richtlijnen en verordeningen zijn aanbevelingen juridisch niet afdwingbaar, zodat een gelijk speelveld niet gewaarborgd wordt. Tegen die achtergrond had Nederland liever een bindende maatregel gezien of een andere aanpak die een gelijk speelveld bevordert (bv. een toezichtmechanisme dat een gelijkkluidende uitleg en toepassing van de aanbevelingen door alle lidstaten zal bevorderen of een andere juridische vorm die dat bewerkstelligt).

Voorts moet opgemerkt worden dat afhankelijk van de definitieve vormgeving en inhoud van toekomstige voorstellen, de uiteindelijke beoordeling van subsidiariteit en proportionaliteit kan afwijken.

Omdat nog niet duidelijk is hoe de vormgeving van sommige initiatieven zal zijn, zal Nederland de Commissie vragen precies aan te geven wat het financieel beslag zal zijn van de toekomstige voorstellen, en de invloed op de regeldruk en administratieve lasten. Maar in zijn algemeenheid kan al wel worden aangegeven dat uniformering van belastingssystemen leidt tot regeldrukafname. Er zit dan ook een aantal voorstellen in het pakket dat, naar verwachting, regeldrukverlagend werkt. Te denken valt aan het meer EU breed inzetten van IT-tools en digitale informatie formaten, verbeteren van de governance op BTW, regeldrukvermindering voor ondrinkbare alcohol, en een One-Stop-Shop voor belastinginformatie.

Tot slot geldt dat indien het voorstel wordt aangenomen en er sprake is van kosten voor Nederland, de budgettaire gevolgen moeten worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland verwelkomt de aandacht die de Europese Commissie besteedt aan de bestrijding van belastingfraude en belastingontduiking, zowel in de interne markt als in de context van bilaterale belastingverdragen met derde landen en het creëren van een gelijk internationaal speelveld. Nederland is een groot voorstander van een beter gebruik van de bestaande Europese instrumenten voor administratieve samenwerking (met name fiscale inlichtingenuitwisseling) en een goede implementatie van de onlangs vastgestelde nieuwe regelgeving. Dit is een krachtige stimulans voor de compliance van belastingplichtigen. Vooral de brede invoering van automatische uitwisseling van fiscale inlichtingen (dus zonder voorafgaand verzoek) vanaf 2014 voor een aantal categorieën inkomsten en bezit is van belang vanuit een oogpunt van transparantie, fraudebestrijding en efficiency. Momenteel doet de Nederlandse Belastingdienst dat al op bilaterale basis met ongeveer 15 EU-lidstaten en derde landen en vervult daarmee een voorhoederol. Met diverse andere landen is Nederland daarover in overleg. Uiteraard moeten in EU-verband de nodige investeringen worden gepleegd op IT-gebied. Nederland heeft in de daarover lopende discussies in Brussel reeds een zeer actieve inbreng.

Ook het verder verbeteren van de effectiviteit van de werking van de Europese Spaarrenterichtlijn (uitwisseling bankgegevens) is steeds door Nederland bepleit, maar stuit helaas op weerstand van bankgeheimlanden. Dat geldt ook voor daarop gebaseerde overeenkomsten met (voormalige) belastingparadijzen. De inzet van Nederland is om met zoveel mogelijk landen te komen tot automatische uitwisseling van bank- en daaraan gerelateerde gegevens om daarmee fiscale fraude te kunnen bestrijden.

Versterking van de samenwerking tussen de Belastingdienst en andere handhavingsorganisaties, zowel justitieel als met financiële toezichtautoriteiten, is een voornemen dat krachtige ondersteuning verdient. Nationaal wordt reeds vormgegeven aan deze samenwerking, maar ook op EU-niveau en met andere lidstaten moet dit worden gerealiseerd. De Nederlandse Belastingdienst is voornemens in 2013 met een aantal EU-lidstaten hierover een workshop te organiseren om daarmee problemen in kaart te brengen en ideeën voor oplossingen te genereren.

Voor de langere termijn wordt in het Actieplan voorgesteld een methodologie en richtlijnen voor zogenaamde joint audits te ontwikkelen. Nederland heeft binnen de EU een pleidooi gevoerd voor het experimenteren met joint audits. Momenteel wordt door de Nederlandse Belastingdienst met Duitsland een pilot voorbereid om daadwerkelijk een bilaterale joint audit uit te voeren voor de directe

belastingen. Het is de bedoeling ook andere landen hiervoor te benaderen. De opgedane ervaringen kunnen worden gebruikt voor de in EU-verband op te stellen methodologie en richtlijnen

Nederland onderschrijft het belang van het aanpakken van landen die niet voldoen aan de minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken en van het tegengaan van agressieve fiscale planning. Dit geldt temeer daar deze fenomenen kunnen leiden tot erosie van de grondslag waarover belasting kan worden geheven. Toepassing van bilaterale belastingverdragen, soms in onderlinge samenhang, kan die erosie niet in alle gevallen voorkomen. De aanbevelingen met betrekking tot landen die niet voldoen aan de minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken en van agressieve belastingplanning passen, zoals hiervoor opgemerkt, in het Nederlandse beleid, maar vragen op een aantal punten om verheldering en om garanties over een eenduidige uitleg en toepassing die bepalend zullen zijn voor de definitieve Nederlandse positiebepaling.

Bij de aanbeveling over het identificeren van landen die niet voldoen aan de minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken zijn de minimumstandaarden gebaseerd op anderszins bekende criteria. Het operationele artikel 3.a in aanbeveling 2012/771/EU verwijst (via de bijlage bij de aanbeveling) naar de afspraken die gemaakt zijn binnen het Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes van de OESO. Nederland steunt deze regels en past ze ook toe. Het operationele artikel 3.b verwijst naar de criteria van de EU Code of Conduct Groep (Gedragscodegroep). Hierbij is de vraag hoe deze criteria toegepast kunnen worden op derde landen. De Code of Conduct is een politieke overeenkomst tussen de EU lidstaten. Met een verwijzing naar de criteria van de Code of Conduct in deze aanbeveling wordt de aard van de overeenkomst gewijzigd. In de Code of Conductgroep hebben alle 27 lidstaten zeggenschap bij de toetsing of belastingmaatregelen schadelijk zijn. De beslissingen worden met unanimititeit genomen. Voor derde landen geldt slechts dat de lidstaten een inspanningsverplichting hebben om de code uit te dragen. Het voorstel van de Commissie leidt ertoe dat lidstaten individueel gaan bepalen of belastingmaatregelen van derde landen schadelijk zijn. Dit is weinig doelmatig en kan ertoe leiden dat een ongelijk speelveld wordt gecreëerd. Onduidelijk is ook of dit in overleg met het derde land dient te gebeuren. Het voorstel voorziet niet in een gemeenschappelijk standpunt van de Code of Conduct groep (met inachtneming van de unanimititeit) over welke belastingregimes in derde landen schadelijk worden geacht. Een dergelijk gemeenschappelijk standpunt zou wat Nederland betreft een stap in de goede richting zijn, maar ook dat zou het risico van een ongelijk speelveld niet volledig wegnemen omdat individuele lidstaten een eigen afweging kunnen (blijven) maken bij het beoordelen van potentieel schadelijke belastingregimes van derde landen. Een gezamenlijk optreden van alle EU-lidstaten zou doelmatiger zijn en zou het mogelijk maken veel effectiever druk uit te oefenen op landen die niet voldoen aan de minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken, bijvoorbeeld door een gecoördineerde wijziging van belastingverdragen van EU-lidstaten met dergelijke landen. Dit zou bovendien bijdragen aan een gelijk speelveld.

De aanbeveling verzoekt lidstaten voorts Belastingdiensten in derde landen te ondersteunen. Nederland heeft op dat punt al aan de OESO toegezegd pilots te willen doen in het kader van het OESO Tax Inspectors Without Borders initiatief.

Om dubbele niet-heffing te voorkomen doet de Commissie de suggestie in operationeel artikel 3 van de aanbeveling 2012/772/EU om een clause op te nemen in bilaterale belastingverdragen en eenzijdige regelingen ter voorkoming van dubbele belasting. De tekstsuggestie die de Commissie doet, is ontleend aan het OESO-commentaar bij het OESO modelverdrag. Uit de aanbeveling blijkt niet welke vormen van belastingontwijking door de aanpassing van belastingverdragen of eenzijdige regelingen worden tegengegaan. Het is daarom niet duidelijk waarom de voorgestelde clause een oplossing zou zijn van het door de Commissie geconstateerde probleem van dubbele aftrek en dubbele niet-heffing. De suggestie van de Commissie moet daarom verder worden uitgewerkt en geconcretiseerd.

In dat kader zou een duidelijke formulering tot stand moeten komen van ongewenste gevallen van dubbele aftrek en dubbele niet-heffing die onder de reikwijdte van het actieplan en de aanbevelingen zouden moeten vallen. Daarbij kan Nederland gebruik maken van de kennis en ervaring die is opgedaan met anti-misbruikbepalingen in bestaande bilaterale belastingverdragen van Nederland en van de conclusies uit de tijdens de begrotingsbehandeling van Buitenlandse Zaken aangekondigde doorlichting van een aantal bestaande belastingverdragen op hun effecten op belastinginkomsten van ontwikkelingslanden.

Voor wat betreft de algemene anti-misbruikmaatregel voldoet de Nederlandse praktijk al met het leerstuk van *fraus legis* waarbij volstrekt kunstmatige handelingen in strijd met doel en strekking van de wet worden genegeerd. Dit is echter niet in wetgeving vastgelegd, maar ingevuld door de rechterlijke macht.

Voor beide aanbevelingen geldt dat goed bekeken moet worden hoe deze aanbevelingen zich verhouden tot het werk van de OESO (onder andere in het kader van de OESO Base Erosion and Profit Shifting), tot de initiatieven die de G20 neemt en de eventuele maatregelen die daaruit zouden kunnen voortvloeien. Een meer gemeenschappelijke EU-lijn zou kunnen bijdragen aan de initiatieven die de G20 neemt. Niettemin zal Nederland ervoor waken dat er geen dubbel werk gedaan wordt door de diverse organisaties.

Bij de aanbevelingen stelt de Europese Commissie ook voor om een Platform for Tax Good Governance op te richten. In dit platform zouden experts van de lidstaten en andere vertegenwoordigers van belangengroepen plaats moeten nemen. Doel van het platform zou zijn om bijstand te verlenen bij de uitvoering van de twee aanbevelingen en om verder werk te verrichten op het gebied van agressieve belastingplanning en goed bestuur in belastingzaken.

Nederland ziet weinig toegevoegde waarde in dit initiatief. Binnen de EU en de OESO bestaan er al soortgelijke fora.

Tot slot heeft Nederland twijfels bij het voorstel om de Code of Conductgroep een nieuwe impuls te geven. De Commissie is van mening dat de Groep de laatste jaren nauwelijks vooruitgang en resultaten heeft geboekt. De Raad daarentegen is een andere mening toegedaan over het functioneren van de Code of Conductgroep³. Nederland kan zich dan ook niet vinden in de bevindingen van de Commissie. De Code of Conductgroep is zeer effectief in het toetsen van individuele belastingmaatregelen van lidstaten. Voor het oplossen van gecompliceerde belastingvraagstukken, zoals bijvoorbeeld mismatches⁴, is dit minder het geval. Afspraken die tot stand komen in de Code of Conduct Groep zijn namelijk juridisch niet afdwingbaar (soft law) zodat een gelijk speelveld niet gegarandeerd kan worden. Als het om het oplossen van mismatches gaat, is Nederland voorstander van juridisch afdwingbare afspraken.

Wel steunt Nederland het voorstel van de Commissie om onderwerpen waar de Groep niet uitkomt, eerder naar de ECOFIN Raad te brengen zodat impasses sneller doorbroken worden. Voorkomen moet worden dat onderwerpen te lang blijven liggen.

---

³ Verslag van Ecofin aan de Europese Raad over belastingaangelegenheden van 23 november 2012, doc.16327/12 FISC 166

⁴ Daarvan kan sprake zijn bij kwalificatieverschillen waarbij bijvoorbeeld het ene land een entiteit als transparant kwalificeert en het andere land diezelfde entiteit als een lichaam.

Fiche 6: Wijziging Procedureverordening Staatssteun

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag

Datum ontvangst Commissiedocument

6 december 2012

Nr. Commissiedocument

COM (2012) 725

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202216

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 109 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Besluitvorming door de Raad bij gekwalificeerde meerderheid op voorstel van de Europese Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

De bevoegdheid tot het vaststellen van uitvoeringsbepalingen wordt uitgebreid (dit zijn geen uitvoeringshandelingen in de zin van artikel 291 VWEU). Een belanghebbende kan een klacht indienen om de Commissie in kennis te stellen van mogelijk onrechtmatige steun en van mogelijk misbruik van steun. Met het oog daarop moet de belanghebbende een klachtenformulier invullen. Het voorstel geeft

de Commissie de bevoegdheid om de vorm en de inhoud van een klacht vast te stellen bij uitvoeringsbepaling.

2. Samenvatting BNC-fiche

De Commissie wil in de Procedureverordening een klachtenfilter introduceren, zodat ze klachten van niet-belanghebbenden en onvoldoende onderbouwde klachten niet meer in behandeling hoeft te nemen. Tevens wil de Commissie de bevoegdheid creëren om – buiten de lidstaten om – informatie aangaande (voorgenomen) steunverlening alsmede aangaande economische sectoren en steuninstrumenten op te vragen bij marktpartijen. Tot slot wil de Commissie het recht krijgen om in nationale staatssteunprocedures mondelinge en schriftelijke opmerkingen te maken en daarbij nationale rechters verzoeken aan de Commissie informatie door te (laten) geleiden.

Het voorstel betreft de toepassing van staatssteunregels, die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie valt. Desondanks raakt het voorstel aan het nationale procesrecht, wat niet onder deze bevoegdheid valt.

Het Nederlandse oordeel over het voorstel is overwegend negatief. De voorgestelde instrumenten staan niet in verhouding tot het te bereiken doel. Nederland staat in beginsel positief tegenover de introductie van een klachtenfilter, omdat dit ertoe zal bijdragen dat de Commissie zich kan richten op zaken die potentieel het grootste effect hebben op de interne markt. Ook zal dit leiden tot afname van bestuurlijke lasten in de lidstaten. De bevoegdheid tot het vergaren van marktinformatie zonder tussenkomst van de lidstaten wordt niet gesteund. Dit leidt tot informatie-assymetrie tussen de Commissie en de lidstaat, terwijl het handelen van de lidstaat ter discussie staat.

3. Samenvatting voorstel

Met het voorstel beoogt de Commissie de huidige procedureverordening te hervormen op twee aspecten:

- 1) een betere afhandeling van klachten;
- 2) het doelmatig en betrouwbaar inwinnen van marktgegevens bij marktpartijen.

De Commissie ontvangt jaarlijks meer dan 300 staatssteunklachten, al dan niet van belanghebbende partijen. Veel van deze klachten zijn niet gestoeld op concurrentieaspecten. Vaak zijn ze ook onvoldoende onderbouwd. De Commissie wil met dit voorstel een tweetal ontvankelijkheidscriteria introduceren. De klager moet aantonen belanghebbende te zijn en moet verplicht bepaalde informatie aanleveren. Indien niet wordt voldaan aan deze criteria is de Commissie niet langer verplicht de klacht in behandeling te nemen en tot een formeel besluit te komen. Wel zal de Commissie de ontvangen informatie registreren als marktinformatie en mogelijk in een later stadium gebruiken voor ambtshalve onderzoek.

Daarnaast ondervindt de Commissie naar eigen zeggen problemen bij het verzamelen van informatie tijdens staatssteunprocedures. In die gevallen dat de Commissie de formele onderzoeksprocedure

start, wil de Commissie met dit voorstel de bevoegdheid creëren om direct – zonder tussenkomst van de Lidstaten – feitelijke informatie bij steunbegunstigden, concurrenten, klanten en andere bronnen op te vragen en zo nodig op straffe van een geldboete of dwangsom af te dwingen. Ook wil de Commissie de bevoegdheid introduceren om vóór het openen van de formele onderzoeksprocedure een onderzoek naar bepaalde sectoren van de economie of bepaalde steunmaatregelen te doen. Ook hier zal de Commissie een informatieverzoek richten aan marktpartijen en indien nodig een antwoord afdwingen door het opleggen van sancties. Tot slot wil de Commissie expliciet de mogelijkheid creëren om in het belang van een coherente toepassing van de staatssteunregelgeving schriftelijke observaties en opinies te leveren aan de nationale rechters (een *amicus curiae* rol). Om dit te kunnen laten functioneren, zouden volgens het voorstel de nationale rechters verzocht kunnen worden om relevante informatie aangaande nationale staatssteunzaken aan de Commissie door te (laten) geleiden.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Het voorstel betreft de toepassing van staatssteunregels, die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen (artikel 3, lid 1 onder b VWEU). Het kabinet plaatst wel vraagtekens bij het voorstel vanuit het oogpunt van nationale procedurele autonomie. Het kabinet is van mening dat de voorstellen van de Commissie die zien op samenwerking met de nationale rechter de autonomie van de lidstaten op het gebied van het nationale procesrecht moeten respecteren. Met het voorstel voor een *amicus curiae* rol interfereert de Commissie in het nationale procesrecht. Op dit gebied heeft de Unie geen bevoegdheid.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteit: niet van toepassing (want exclusieve bevoegdheid EU).

Proportionaliteit: Negatief. Om de Commissie de mogelijkheid te geven om tijdige, betrouwbare en complete informatie inzake staatssteunprocedures te verkrijgen, stelt de Commissie voor de bevoegdheid te creëren om zonder tussenkomst van de lidstaat in kwestie informatie van steunbegunstigden, concurrenten, klanten en andere bronnen te krijgen. De lidstaten worden beperkt op de hoogte gehouden. Zo maakt de Commissie slechts inzichtelijk welke informatie er wordt gevraagd, maar niet aan wie dat informatieverzoek wordt gedaan. Tevens zou de lidstaat geen toegang krijgen tot vertrouwelijke informatie over de markt die partijen aan de Commissie doorspelen. Nederland onderschrijft het belang van tijdige, betrouwbare en complete informatie. Nederland kan echter niet akkoord gaan met het voorstel van de Commissie om de lidstaten, zonder duidelijke waarborgen, buiten de informatiestroom te houden. Het belang van tijdige, betrouwbare en complete informatie kan ook op een minder ingrijpende wijze worden bereikt en daarbij bestaan er twijfels (ook bij de Commissie zelf) over de effectiviteit van het voorstel. Vermoedelijk zal het marktinformatiesysteem slechts sporadisch tot oplossingen leiden op basis van analyse van in het verleden gedane onderzoeken. Nederland is daarom van mening dat de voorgestelde maatregelen met betrekking tot het verkrijgen van marktinformatie, zonder nadere uitwerking door de Commissie en de

inbedding van waarborgen voor de lidstaten, niet proportioneel zijn. In staatssteunprocedures staat het gedrag van de lidstaat in kwestie ter discussie (in tegenstelling tot kartel- en monopoliezaken, waar de inspiratie tot het creëren van deze bevoegdheid vandaan komt). Het gevolg van het creëren van de bevoegdheid zoals deze door de Commissie wordt voorgesteld, zou zijn dat de lidstaat in kwestie niet alle informatie ter beschikking heeft die de Commissie tot een oordeel doet komen over steun die door de lidstaat wordt verleend. Tevens ziet Nederland nut en noodzaak niet van het kunnen opleggen van geldboetes of een dwangsom aan marktpartijen die niet voldoen aan een informatieverzoek van de Commissie, vooral in die gevallen dat geadresseerde van het verzoek zelf geen steunbegunstigde is. Tot slot ziet Nederland niet in waarom de huidige vrijwillige samenwerking tussen de nationale rechter en de Europese Commissie niet voldoet (Mededeling C 85/01, PbEU 9.4.2009 over de rol van nationale rechterlijke instanties bij de handhaving van staatssteunregels). Kortom, het voorstel tot het introduceren van een markt informatie instrument en de wijze waarop dit instrument kan worden aangewend, staat niet in verhouding tot het doel om tijdige, betrouwbare en complete informatie tot de beschikking van de Commissie te stellen.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Het voorstel geeft de Commissie de bevoegdheid om de vorm en de inhoud van een klacht vast te stellen bij uitvoeringsbepaling. Zo wordt een deel van de klachtenfilter geconcretiseerd. Door strikte voorwaarden op te leggen aangaande de vorm en de inhoud van de klacht, bijvoorbeeld door de eis te stellen gedetailleerd bewijsmateriaal te leveren kan de Commissie klachten van belanghebbenden die niet voldoen aan dergelijke voorwaarden naast zich neerleggen. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor bijvoorbeeld het MKB. De scherpere van de voorwaarden die bij uitvoeringshandeling worden vastgesteld, bepalen dus de reikwijdte van de filterwerking. Nederland vindt het belangrijk om betrokken te blijven bij en controle te hebben op de voorwaarden aangaande de vorm en inhoud van een klacht. Van belang bij de instrumentkeuze is dat er enige flexibiliteit is om opgedane ervaringen met de klachtbehandeling op relatief eenvoudige wijze te vertalen in de voorwaarden aangaande vorm en inhoud van de klacht. In het huidige voorstel is echter slechts de raadplegingsprocedure van toepassing op de uitvoeringshandeling ter vaststelling van de vorm en de inhoud van de klacht. Dit betekent dat de lidstaten slechts een adviserende rol hebben. Nederland vindt de invloed op de voorwaarden aangaande de vorm en inhoud van de klacht met deze procedure onvoldoende geborgd.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Het wijzigingsvoorstel heeft geen gevolgen voor de EU-begroting.

b. Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

De voorgestelde amicus curiae rol voor de Europese Commissie in nationale staatssteunprocedures kan financiële gevolgen hebben voor de rechterlijke macht. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

c. Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Indien marktpartijen geen gehoor geven aan een verzoek van de Commissie informatie te leveren kan dit leiden tot het opleggen van een dwangsom of een boete voor de marktpartij in kwestie. De dwangsommen bedragen ten hoogste 5% van de gemiddelde dagelijkse omzet in het

voorafgaande boekjaar voor elke werkdag waarmee de beantwoordingstermijn wordt overschreden. De boetbedragen zijn begrensd op 1% van de in het voorafgaande boekjaar behaalde omzet.

d. Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Door introductie van een klachtfilter zou de Commissie niet langer verplicht zijn elke klacht die bij haar binnenkomt, te onderzoeken. Dit heeft tevens tot gevolg dat de lidstaten (zowel de rijksoverheid als decentrale overheden, afhankelijk van wie die potentiële steunverlener is in het geval in kwestie) minder verzoeken tot informatie zullen ontvangen. De introductie van een klachtfilter zou de bestuurlijke lasten in de lidstaten dus doen afnemen. Volgens de Commissie zou ook de introductie van een marktinformatie systeem een afname van bestuurlijke lasten tot gevolg hebben. De lidstaten fungeren dan immers niet meer als tussenschakel tussen de Commissie en marktpartijen die zorg dragen voor doorgeleiding van de gevraagde informatie. Dit valt echter te betwijfelen, de verkregen informatie kan juist leiden tot meer vragen van de Commissie aan de lidstaat, met een toename van de bestuurlijke last als gevolg. De mogelijkheid voor de Commissie om zaaksgegevens van staatssteunprocedures bij de nationale rechterop te vragen, opdat de Commissie haar opinie kenbaar kan maken, zou leiden tot een bestuurlijke last voor de rechterlijke macht en/of de procespartijen in kwestie. Niet kan worden ingeschat wanneer en in welke mate de Commissie gebruik zou maken van dergelijke bevoegdheid.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in haar rechtspraak erkend dat de Commissie informatie nodig heeft ter beoordeling van staatssteun en dat ze deze van de begunstigde ontvangt via de lidstaat in kwestie. Ook kan de Commissie informatie beoordelen ontvangen door belanghebbenden, die zich uit eigen beweging melden bij de Commissie. De Commissie wil nu een bevoegdheid creëren om buiten de lidstaten om en op eigen initiatief informatie in te winnen bij steunontvangers, concurrenten, klanten en andere bronnen. Niet uitgesloten is dat ook burgers verplicht zouden kunnen worden tot het verstrekken van informatie. Indien er geen gehoor wordt gegeven aan de informatieverzoeken van de Commissie kan een geldboete of dwangsom volgen. Dit leidt tot een toename van administratieve lasten voor die marktpartijen die thans geen gehoor zouden geven aan een verzoek tot informatie van de Commissie, maar dat onder het voorgestelde regime wel

zouden moeten. Beschreven toename van administratieve lasten laat zich echter moeilijk kwantificeren. Tot slot zouden strikte voorwaarden aangaande de vorm en de inhoud van een klacht kunnen leiden tot toename van een administratieve last voor de klager. Dit zal echter afhangen van de concretisering van de voorwaarden gesteld aan de vorm en de inhoud van de klacht.

6. Implicatiesjuridisch

*a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de *lexsilencio positivo*)*

De voorgestelde amicus curiae rol van de Europese Commissie in nationale staatssteunprocedures heeft gevolgen voor het nationale procesrecht. Zo zou de voorgestelde mogelijkheid voor nationale rechters om informatie door te (laten) geleiden naar de Commissie, opdat de Commissie haar opinie over de zaak kenbaar kan maken, mogelijk leiden tot de noodzaak het nationale (privaatrechtelijke, bestuursrechtelijk en fiscale) procesrecht te wijzigen. Hetzelfde geldt voor het direct opvragen van informatie bij marktpartijen, ook dit kan interfereren met nationaal procesrecht.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Indien het voorstel zou leiden tot de noodzaak nationale wet-of regelgeving aan te passen, zou hier bij de inwerkingtredingstermijn van de Verordening rekening mee moeten worden gehouden.

c) Wenselijkheidevaluatie-/horizonbepaling

Geen evaluatie-/horizonbepaling voorzien

7. Implicatiesvoortuitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Niet van toepassing.

b) Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

8. Implicatiesvoorontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Nederland is in beginsel positief over de introductie van klachtfilters, omdat dit de Commissie de mogelijkheid geeft haar beperkte capaciteit te verleggen naar zaken die potentieel het grootste effect op de interne markt hebben. Dit leidt tevens tot een afname van de administratieve lasten op het niveau van de lidstaten. Wel zal het belang van het MKB in acht moeten worden genomen. Te strikte voorwaarden aan de vorm en inhoud van de klacht zou ten koste gaan van de mogelijkheid van het

MKB tot het inschakelen van de Commissie in het geval er twijfel is over de rechtmatigheid van de steun. Daarnaast kan op grond van het voorstel informatie naar aanleiding van een klacht onbeperkt door de Commissie worden bewaard en in de toekomst gebruikt worden om een ambtshalve onderzoek te starten. Dit moet worden geclausuleerd met aspecten zoals bijvoorbeeld de termijn van bewaring van de informatie, instemming van de bron van de informatie en het recht van de lidstaat in kwestie om de kern van de klacht te verkrijgen indien de informatie wordt gebruikt in een onderzoek tegen de lidstaat.

Nederland verzet zich tegen de introductie van de bevoegdheid van de Commissie om direct – zonder tussenkomst van de lidstaten – informatie in te winnen bij marktpartijen. Dit instrument wordt door de Commissie gebruikt in kartel- en monopoliezaken, maar die zijn wezenlijk verschillend van staatssteunzaken omdat die zaken gedragingen van ondernemingen betreffen terwijl in staatssteunzaken gedragingen van lidstaten ter discussie staan. De betreffende lidstaat dient dan ook alle beschikbare informatie in handen te krijgen om zichzelf goed te kunnen verdedigen tegen eventuele aantijgingen van de Commissie. Bovendien blijkt uit het voorstel van de Commissie dat het niet van plan is met de lidstaat in kwestie te delen aan wie de informatie wordt gevraagd en wat de informatie inhoudt, tenzij de informatie leidt tot twijfels over de verenigbaarheid van de steunmaatregel. Zelfs in dat geval zal de lidstaat slechts inzage krijgen in een geanonimiseerde of geaggregeerde versie van de verstrekte informatie indien vertrouwelijke gegevens ten grondslag liggen aan de twijfels van de Commissie. Dit gaat verder ten koste van de controle van de lidstaat op de procedure. Bovendien is het voorstel om boetes en dwangsommen op te kunnen leggen aan steunontvangers, concurrenten en zelfs aan klanten en consumentenorganisaties niet proportioneel.

Nederland is sceptisch over de voorgestelde *amicus curiae* rol van de Commissie in nationale staatssteunprocedures. Het voorstel lijkt een doorkruising van het nationale procesrecht via de bandbreedte van de staatssteunregels, waarvoor geen EU bevoegdheid bestaat. Daarnaast plaatst Nederland vraagtekens bij het nut en de noodzaak van dit voorstel. Het voorstel kan voor zowel de rechterlijke macht als voor de bij de procedure betrokken partijen verstrekkende gevolgen hebben. Tot slot ziet Nederland niet in waarom de huidige vrijwillige samenwerking tussen de nationale rechter en de Europese Commissie niet voldoet (Mededeling C 85/01, PbEU 9.4.2009 over de rol van nationale rechterlijke instanties bij de handhaving van staatssteunregels).

Nederland zou tevens in de Procedureverordening de mogelijkheid voor de Commissie willen creëren om de formele onderzoeksprocedure te openen, maar toch al tijdelijk een steunmaatregel goed te keuren. Dit is reeds door de Commissie toegepaste praktijk bij bankzaken, zodat duidelijk is wat de consequenties zijn van een dergelijke tijdelijke goedkeuring. Ook pleit Nederland voor het verschaffen van duidelijkheid over de verhouding tussen de procedure inzake een verzoek om informatie (*ex officio*) aan de lidstaat en de procedure inzake het vaststellen van bestaande steun en de mogelijk daaruit voortvloeiende dienstige maatregelen. Deze beide punten heeft Nederland in het kader van de consultatie over de Procedureverordening al bij de Commissie aangekaart.

Fiche 7: Wijziging Machtigingsverordening Staatssteun

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 994/98 van de Raad van 7 mei 1998 betreffende de toepassing van de artikelen 92 en 93 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap op bepaalde soorten van horizontale steunmaatregelen en van Verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg

Datum ontvangst Commissiedocument

6 december 2012

Nr. Commissiedocument

COM (2012) 730

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202218

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 109 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Besluitvorming door de Raad bij gekwalificeerde meerderheid op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing. Er is in het kader van verordening nr. 994/98 wel een Adviescomité dat de Commissie moet raadplegen alvorens een ontwerp-groepsvrijstellingsverordening bekend te maken. Hierbij wordt echter niet een procedure in het kader van uitvoeringshandelingen (ex artikel 291 VWEU) doorlopen.

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel beoogt nieuwe steuncategorieën in de machtigingsverordening op te nemen, zodat de Commissie de mogelijkheid krijgt om geleidelijk groepsvrijstellingen te verlenen voor bepaalde categorieën steun en te verklaren dat deze verenigbaar zijn met de interne markt en vrijgesteld zijn van de aanmeldingsverplichting aan de Commissie.

3. Samenvatting voorstel

De Machtigingsverordening geeft de Commissie de bevoegdheid tot het opstellen van groepsvrijstellingsverordeningen voor bepaalde categorieën steun. Met deze groepsvrijstellingsverordeningen kan de Commissie bepaalde categorieën staatssteun verenigbaar met de interne markt verklaren. Indien de steun van de lidstaat voldoet aan de in de groepsvrijstellingsverordening gestelde voorwaarden is het steunvoornemen vrijgesteld van aanmelding bij de Commissie. In de Machtigingsverordening is opgenomen voor welke categorieën steun de Commissie groepsvrijstellingsverordeningen kan vaststellen.

Eén van de doelstellingen van de modernisering van het staatssteunbeleid is toespitsing van het handhavingsbeleid van de Commissie op staatssteunzaken met de grootste impact op de interne markt. Dit kan deels worden bereikt door het stelsel van vrijstellingen te herzien. De Commissie stelt voor om de categorieën steun in de Machtigingsverordening waarvoor de Commissie een groepsvrijstellingsverordening kan vaststellen uit te breiden. Het betreft hier slechts het creëren van een mogelijkheid voor de Commissie om geleidelijk groepsvrijstellingen te verlenen; het is aan de Commissie om al dan niet gebruik te maken van deze mogelijkheid. De Commissie stelt voor om de volgende categorieën op te nemen in de machtigingsverordening:

- Steun om de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed te bevorderen;
- Steun in verband met natuurrampen;
- Steun voor de visserijsector in verband met bepaalde ongunstige weersomstandigheden;
- Steun voor innovatie;
- Steun voor de bosbouw en voor de afzetbevordering van bepaalde producten van de voedingssector;
- Steun voor de instandhouding van de biologische rijkdommen van de zee;
- Steun voor amateursporten;
- Sociale steun voor vervoer ten behoeve van bewoners van afgelegen gebieden;
- Steun voor de vervoersector op grond van artikel 93 VWEU;
- Steun voor bepaalde breedbandinfrastructuur;

Tevens stelt de Commissie voor om inlichtingen betreffende steunregelingen of individuele steunmaatregelen die de lidstaten aan de Commissie verschaffen niet langer in het Publicatieblad van de Europese Unie te publiceren maar op de website van de Commissie. Tot slot doet de Commissie een voorstel tot wijziging van de procedure ter raadpleging van de lidstaten over een ontwerp-groepsvrijstellingsverordening.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Het voorstel betreft de toepassing van staatssteunregels, die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie valt.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteit: niet van toepassing.

Proportionaliteit: Positief. Het creëren van een mogelijkheid voor de Commissie om bepaalde categorieën steun verenigbaar te verklaren met de interne markt met als gevolg dat dergelijke steunvoornemens niet langer te hoeven worden gemeld draagt bij aan de doelstelling tot verdere toespitsing van het handhavingsbeleid op staatssteunzaken met de grootste impact op de interne markt en een vereenvoudigde administratie op het terrein van staatssteun.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Het wijzigingsvoorstel heeft geen gevolgen voor de EU-begroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Niet van toepassing

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Niet van toepassing

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Het voorstel beoogt tot het opnemen van nieuwe steuncategorieën in de machtigingsverordening en schept daarmee de mogelijkheid voor de Commissie om geleidelijk bepaalde categorieën steun verenigbaar te verklaren met de interne markt en vrij te stellen van de aanmeldingsverplichting. Als daadwerkelijk van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt en de Commissie stelt

groepsvrijstellingsverordeningen vast, dan leidt dit tot een aanzienlijke lastenvermindering voor rijksoverheid en decentrale overheden. Zij hoeven dan de onder het bereik van de groepsvrijstellingsverordening vallende steunvoornemens niet langer bij de Commissie te melden. Uitzondering van deze meldplicht zou ook een afname van de administratieve last van de steunbegunstigde betekenen, aangezien de door de Commissie gevraagde gegevens in een notificatieprocedure vaak van de begunstigde zal moeten komen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Steun die onder een door de Commissie goedgekeurde nationale regeling valt hoeft niet bij de Commissie te worden gemeld. Indien de Commissie de bevoegdheid krijgt om bepaalde categorieën steun verenigbaar te verklaren met de interne markt en daadwerkelijk gebruik maakt van deze bevoegdheid door een groepsvrijstellingsverordening op te stellen dan kan het zo zijn dat steun die in het huidige regime onder een goedgekeurde nationale regeling valt in de toekomst binnen het bereik van een groepsvrijstellingsverordening valt. Deze verschuiving van grenzen zal mogelijk moeten leiden tot aanpassing van de voorwaarden in de goedgekeurde nationale regeling.

De gevolgen voor de nationale wet- en regelgeving kunnen echter pas beoordeeld worden nadat de uitwerking en invulling van de groepsvrijstellingen bekend zijn. Op dit moment is dat nog niet het geval.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Niet van toepassing

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Geen evaluatie-/horizonbepaling voorzien.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Niet van toepassing.

b) Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Nederland is in beginsel positief over de introductie van een bevoegdheid voor de Commissie om genoemde categorieën steun verenigbaar te verklaren met de interne markt door groepsvrijstellingsverordeningen vast te stellen. Dit zou namelijk betekenen dat, indien er daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van deze bevoegdheid, er minder steunvoornemens te hoeven worden gemeld bij de Commissie. Uiteraard moet elk voorstel tot het vaststellen van een groepsvrijstellingsverordening op de eigen merites worden beoordeeld. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de lidstaten in dit proces slechts worden geconsulteerd.

Bij het voorstel tot het toevoegen van een categorie aan de Machtigingsverordening voor steun voor de vervoersector op grond van artikel 93 VWEU moet een kanttekening worden geplaatst. Thans zijn in Verordening 1370/2007 de vrijstellingsvoorwaarden van de meldingsplicht van dergelijke steun opgenomen. Deze Verordening is vastgesteld door de Raad en het Europees Parlement. Onderhavig voorstel verschaft de Commissie de bevoegdheid om eigenstandig in een groepsvrijstellingsverordening de vrijstellingsvoorwaarden van de meldingsplicht voor steun voor de vervoersector vast te stellen. Indien de Commissie van deze bevoegdheid gebruik maakt, komen de vrijstellingsvoorwaarden in Verordening 1370/2007 te vervallen. Dit voorstel zou dus leiden tot verlies van invloed van Nederland op het vaststellen van de vrijstellingsvoorwaarden. Dit is onwenselijk.

Nederland pleit er tevens voor om, in aanvulling op de categorieën die in het voorstel van de Commissie worden genoemd, steun voor kleine luchthavens als nieuwe steuncategorie in de machtigingsverordening op te nemen gezien de bijzondere kenmerken van kleine luchthavens. De indeling in categorieën in de Mededeling van de Commissie inzake communautaire richtsnoeren voor financiering van luchthavens en aanloopsteun van de overheid voor luchtvaartmaatschappijen met een regionale luchthaven als thuishaven (2005/C 312/01, PbEU C 312 van 9 december 2005) kan volgens Nederland als basis dienen. Het betreft hier categorie D-luchthavens. Eventueel kan dit criterium worden aangevuld met criteria op basis van het aantal vliegbewegingen en omzetcijfers. In het bijzonder zou in deze groepsvrijstelling ondersteuning voor de bouw en het onderhoud van de benodigde infrastructuur moeten worden vrijgesteld.

Tot slot staat Nederland positief tegenover het voornemen van de Commissie om in de nabije toekomst ook te kijken naar mogelijkheden voor een vereenvoudiging van de staatssteunprocedures voor projecten die worden gefinancierd in het kader van het structuurbeleid van de EU. Wel vraagt Nederland zich af of er niet nu reeds kan worden nagegaan of de machtigingsverordening van toepassing kan worden verklaard op dit soort overheidssteun.

Nederland heeft geen bezwaar tegen publicatie van door de lidstaten aangereikte gegevens over steunregelingen of individuele steunmaatregelen op de website van de Commissie in plaats van in het

Publicatieblad van de Europese Unie, mits de informatie snel, volledig en in alle officiële talen van de EU beschikbaar is.

Nederland is tegen het voorstel van de Commissie om concept groepsvrijstellingsverordening te publiceren voordat het Raadgevend Comité over Staatssteun de mogelijkheid heeft gekregen zich uit te spreken, voordat het document openbaar wordt. Dit zal mogelijk ten koste gaan van de invloed die de lidstaten kunnen uitoefenen op de inhoud van de groepsvrijstellingsverordening.